

«ҚазАгроҚаржы» акционерлік қоғамы

Қаржылық есептілік

2025 жыл үшін,

тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебімен

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржылық жағдай туралы есеп	1
Пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы есеп	2
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп	3
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы есеп	4

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. Қызмет сипаттамасы	5
2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі	5
3. Есепке алу саясатының маңызды ережелері	6
4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар	15
5. Деректер көрінісін өзгерту	16
6. Ақша қаражаттары және оның баламалары	17
7. Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	18
8. Клиенттерге кредиттер	18
9. Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	26
10. Берілген аванстар	31
11. Акционер алдындағы берешек	31
12. «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	32
13. Кредиттік ұйымдардың қаражаты	32
14. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	32
15. Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	36
16. Мемлекеттік субсидиялар	36
17. Салық салу	37
18. Алынған алғытөлемдер	38
19. Басқа активтер мен міндеттемелер	39
20. Капитал	39
21. Шарттық және шартты міндеттемелер	40
22. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	41
23. Өзге табыстар	41
24. Қызметкерлер құрамына арналған шығыстар және өзге де операциялық шығыстар	42
25. Тәуекелдерді басқару	42
26. Әділ құнын бағалау	53
27. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау	55
28. Байланысты тараптармен операциялар	58
29. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер	60
30. Капиталдың жеткіліктілігі	61
31. Сегменттік есеп беру	62
32. Есепті күннен кейінгі оқиғалар	62

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
+7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достық, 180

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«ҚазАгроҚаржы» АҚ акционеріне және Директорлар кеңесіне

Пікір

Біз 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының елеулі тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «ҚазАгроҚаржы» АҚ-ның (әрі қарай, «Компания») қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қаржылық есептілік Қаржылық есептілігінің халықаралық стандарттары жөніндегі Комитеті шығарған ҚЕХС стандарттарына (ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттары) сәйкес барлық елеулі қатынастарда Компанияның 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысын өділ көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (тәуелсіздіктің халықаралық стандарттарын қоса алғанда) («БАХӘСК кодексі») сәйкес қоғамдық қызығушылық ұйымдардың қаржылық есептілігінің аудитіне қатысты, сондай-ақ Қазақстан Республикасы аумағындағы қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз. Біз сондай-ақ осы талаптар мен БАХӘСК кодексіне сәйкес басқа да әдеп жөніндегі міндеттерімізді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері біздің кәсіби пайымдауымыз бойынша, ағымдағы кезеңнің қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер толығымен біздің қаржылық есептіліктің аудитінің мәнмәтіні мен осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында қарастырылды және біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Клиенттердің кредиттері және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдар (ККЗ)

Қаржылық есептілігіндегі 3, 4, 8, 9 және 25-ші Ескертулерін қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
Клиенттерге арналған кредиттер және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек активтердің 79%-ын құрайды және тұрақты түрде есептелетін және қолданылатын жорамалдарға сезімтал күтілетін кредиттік залалдар резервін (ККЗ) шегере отырып ұсынылады. Компания ККЗ-ны бағалау моделін қолданады, ол басшылықтан келесі негізгі аспектілерге қатысты кәсіби пайымдаулар мен жорамалдарды қолдануды талап етеді: — кредиттік тәуекел мен дефолт оқиғаларының елеулі өсуін уақтылы анықтау (9 ҚЕХС (IFRS) «Қаржы құралдарына» сәйкес сәйкес 1, 2 және 3-кезеңдер арасында бөлу); — дефолт ықтималдығын (PD) және дефолт болған жағдайда шығын мөлшерін (LGD) бағалау; — клиенттерге берілетін кредит беру және несиелік құнсызданған қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек үшін күтілетін ақша ағындарының болжамы. Клиенттерге берілетін кредиттер көлемінің және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің маңыздылығына және осыған байланысты олар бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалаудың белгісіздігіне байланысты бұл сала аудиттің негізгі мәселесі ретінде қарастырылады.	Біз қаржылық тәуекелдерді басқару саласындағы мамандарды талдауға тарта отырып, 9 ҚЕХС (IFRS) талаптарына сәйкестігі тұрғысынан компанияның әдіснамасы мен саясатындағы ККЗ (күтілетін кредиттік залалдарды) бағалауға қатысты өзгерістердің негізгі аспектілерін талдадық. ККЗ резервін есептеу кезінде басшылық жасаған кәсіби пайымдаулар мен жорамалдарды талдау үшін біз келесі рәсімдерді жүргіздік: — Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің іріктеу бойынша қаржылық және қаржылық емес ақпаратты, сондай-ақ Компания қолданған болжамдар мен кәсіби пайымдауларды талдау арқылы 1, 2 және 3 кезеңдерді анықтаудың дұрыстығын тексердік. — Клиенттерге берілген несиелер мен қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты, 1, 2 және 3 кезеңдерге жатқызылған, олар бойынша ККЗ резервтерін бағалау ұжымдық негізде жүзеге асырылады, біз PD және LGD модельдерін жұмыс қағидатын тексердік, негізгі болжамдарды бағаладық, сондай-ақ модельдің бастапқы деректерін бастапқы құжаттармен таңдамалы негізде салыстырдық. — 3-кезеңге жатқызылған клиенттерге кредиттер мен қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекті іріктеу үшін және жеке негізде бағаланатын ПСКО бойынша резервтер, біз тарихи тәжірибе мен қолжетімді нарықтық ақпарат туралы түсінігімізге сүйене отырып, сатылатын кепілдердің құнын бағалауды және оларды өске асыру

	мерзімдерін қоса алғанда, болашақ ақша ағындарын есептеу кезінде компания пайдаланатын болжамдарды сыни тұрғыдан бағаладық. Біз сондай-ақ қаржылық есептіліктегі ашулар Компанияның кредиттік тәуекелге ұшырауын дұрыс көрсететінін/көрсетпейтінін бағаладық.
--	---

Басқа ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты. Басқа ақпарат жылдық есепке енетін ақпаратты қамтиды, бірақ басқа ақпаратқа қаржылық есептілік пен қаржылық есептілік туралы біздің аудиторлардың есебі енбейді. Жылдық есеп бізге, болжаммен, осы аудиторлардың есебінің күнінен кейін ұсынылады.

Біздің қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратты қамтымайды және біз басқа ақпаратқа қатысты қандай да бір нысандағы сенімділік қорытындысын білдірмейміз.

Біздің қаржылық есептіліктің аудитіне байланысты біздің жауапкершілігіміз мүмкін болған жағдайда жоғарыда анықталған басқа ақпаратты оқу және басқа ақпаратты оқу барысында оның қаржылық есептілікпен немесе аудит барысында алған біздің білімімізбен елеулі дәйексіздігін немесе елеулі бұрмаланған болып көрінуін қарастыру.

Қаржылық есептілік үшін Компания басшылығы мен басқару өкілеттілігіне ие тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттарына сәйкес қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Компанияны жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ АХС-ке сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатынығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

АХС-ке сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалануы тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;
- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

Біз басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға, тым болмағанда, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақытын, сондай-ақ, біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің елеулі табуларын айтып білдіре отырамыз.

Біз, сонымен қатар, басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты сәйкес әдептілік талаптарын орындағанымыз туралы мәлімдеме береміз және барлық қарым-қатынастар мен біздің тәуелсіздігімізге ықпал етеді деп негізді түрде санауға болатын өзге мәселелер және де сәйкес жағдайларда соған қатысты қорғау шаралары туралы айтып білдіре отырамыз.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға айтып білдірген мәселелер арасынан біз ағымдағы кезеңнің қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған және сәйкесінше негізгі аудит мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты көпшілікке ашып көрсету заңмен немесе нормативтік актілермен тыйым салынған немесе қандай да бір мәселенің біздің есебімізде хабарлануының жағымсыз салдарлары қоғамдық маңызды пайдадан асып түседі деп негізді түрде жорамалданғандықтан мұндай мәселе біздің есепте хабарланбауы тиіс деп анықтаған өте сирек жағдайлардан басқа кезде осы мәселелерді біздің аудиторлардың есебінде сипаттаймыз.

«ҚазАгроҚаржы» АҚ

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

5-бет

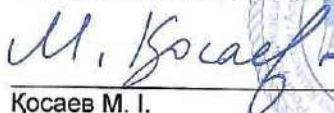
Аудиттің нәтижесі болып табылатын тәуелсіз аудиторлардың есебінің келісім партнері:

Урдабаева А. А.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитори
2012 жылдың 27 тамызында берілген
№ МФ-0000096 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін 2006 жылдың 6 желтоқсанында берген мемлекеттік лицензияның №0000021.

Қосаев М. І.
«КПМГ Аудит» ЖШС
Жарғы негізінде әрекет ететін Бас директоры

2026 жылдың 26 ақпаны

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП**2025 жылғы 31 желтоқсанға***(Мың теңгемен)*

		2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсанында
Активтер			
Ақша қаражаттары және оның баламалары	6	96.909.561	53.631.090
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	7	2.434.231	2.433.970
Клиенттерге кредиттер	8	7.698.850	7.556.690
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	9	665.162.545	550.252.407
Қорлар		4.760.024	2.984.702
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер		134.115	134.115
Негізгі құралдар		925.323	861.659
Бейматериалдық активтер		373.651	360.931
Қосылған құн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар		10.276.762	10.804.325
Берілген алғытөлемдер	10	24.369.579	4.004.360
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	16	40.101.840	17.146.000
Өзге активтер	19	1.391.676	1.284.167
Активтер жиыны		854.538.157	651.454.416
Міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	11	8.162.578	12.949.396
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	12	14.420.531	13.367.595
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	13	10.845.035	16.183.877
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	14	510.908.793	350.378.521
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	15	1.147.185	1.127.246
Мемлекеттік субсидиялар	16	58.774.147	50.355.083
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған міндеттемелер	17	1.512.784	4.447.718
Алынған алғытөлемдер	18	8.207.062	5.131.334
Өзге міндеттемелер	19	8.273.733	4.849.512
Міндеттемелер жиыны		622.251.848	458.790.282
Капитал	20		
Жарғылық капитал		102.837.204	102.837.204
Қосымша төленген капитал		57.791.144	57.791.144
Резервтік капитал		1.436.184	1.436.184
Бөлінбеген пайда		70.221.777	30.599.602
Капитал жиыны		232.286.309	192.664.134
Міндеттемелер мен капиталдың жиынтығы		854.538.157	651.454.416
Бір қарапайым акцияның баланстық құны (теңгемен)	20	2.255,14	1.869,98

Компания басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сейтжанов Айдос Бауыржанович — Басқарма Төрағасының орынбасары

Какимжанова Эльмира Жұмабековна — Бас есепші

2026 жылдың 26 ақпаны

2025 жылығы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

(Мың теңгемен)

	Ескерт.	2025 жыл	2024 жыл
Тиімді мөлшерлемені қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер:			
Ақша қаражаттары және оның баламалары		15.806.470	11.537.757
Клиенттерге кредиттер		305.767	298.458
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат		91.525	7.519
		16.203.762	11.843.734
Өзге пайыздық табыстар			
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек		81.005.374	78.774.908
		81.005.374	78.774.908
Пайыздық кірістердің жиыны		97.209.136	90.618.642
Пайыздық шығындар			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(30.932.874)	(35.292.821)
Кредиттік ұйымдардың қаражаты		(517.050)	(1.941.977)
Акционер алдындағы берешек		(1.266.369)	(1.763.806)
«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ алдындағы берешек		(1.562.937)	(1.454.064)
Пайыздық шығындар жиыны		(34.279.230)	(40.452.668)
Таза пайыздық табыс		62.929.906	50.165.974
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	22	(3.519.607)	(22.741.102)
Несиелік шығындар бойынша шығындардан кейінгі таза пайыздық кіріс		59.410.299	27.424.872
Өзге табыстар	23	1.066.674	466.382
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза (шығыстар)/кірістер		(124.517)	166.847
Қызметкерлер құрамына шығындар	24	(5.376.517)	(4.498.453)
Басқа операциялық шығындар	24	(2.380.217)	(1.908.378)
Өзге шығындар	22	(1.397.720)	—
Клиенттерге несиелерді түрлендіруден және тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектен таза шығын		(306.411)	(2.875.849)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттерді тануды тоқтатудан түсетін кіріс	8	1.783.241	—
Құнсызданудан және резервтер құрудан түсетін өзге де шығыстар	22	(303.206)	(153.717)
Пайыздық емес шығындар		(7.038.673)	(8.803.168)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығысқа дейінгі пайда		52.371.626	18.621.704
Корпоративтік табыс салығын үнемдеу	17	1.492.018	1.723.252
Жыл ішіндегі пайда		53.863.644	20.344.956
Өзге жиынтық кіріс		—	—
Бір жыл ішіндегі жалпы жиынтық кіріс		53.863.644	20.344.956
Бір жай акцияға таққандағы базалық және сұйылатылған пайда (теңгемен)	20	523,78	197,84

Компания басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сейтжанов Айдос Бауыржанович — Басқарма Төрағасының орынбасары

Какимжанова Эльмира Жұмабековна — Бас есепші

2026 жылдың 26 ақпаны

5-62-беттердегі қоса беріліп отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

(Мың теңгемен)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Резервтік капитал	Бөлінбеген садығы	Жыны
2024 жылдың 1 қаңтарында	102.837.204	57.791.144	1.436.184	23.504.368	185.568.900
Бір жылдағы пайда және жалпы жиынтық табыс	—	—	—	20.344.956	20.344.956
Жарияланған дивидендтер (20-ескерте)	—	—	—	(13.249.722)	(13.249.722)
2024 жылдың 31 желтоқсанында	102.837.204	57.791.144	1.436.184	30.599.602	192.664.134
Бір жылдағы пайда және жалпы жиынтық табыс	—	—	—	53.863.644	53.863.644
Жарияланған дивидендтер (20-ескерте)	—	—	—	(14.241.469)	(14.241.469)
2025 жылдың 31 желтоқсанында	102.837.204	57.791.144	1.436.184	70.221.777	232.286.309

Компания басқармасының атынан шығарылымға қола қойылады және бекітіледі:

Сейтжанов Айдос Бауыржанович — Басқарма Төрағасының орынбасары

Калипжанова Эльмира Жұмабасқовна — Бас есепші

2026 жылдың 26 ақпаны

2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

(Мың теңгемен)

Ескерт. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде

		2025 жыл	2024 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша ағымдары			
Алынған пайыз		93.799.235	78.944.054
Төленген пайыздар		(74.908.512)	(56.292.503)
Алынған мемлекеттік субсидиялар		43.482.285	18.542.000
Шетел валютасындағы операциялар бойынша өткізілген кірістер (шығыстар) шегеріле отырып		62.995	44.536
Қызметкерлер құрамына төленген шығындар		(5.296.922)	(4.449.119)
Төленген басқа операциялық шығыстар		(2.068.437)	(1.620.115)
Алынған өзге де табыстар		1.004.552	317.674
Операциялық қызметтен операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі ақша ағындары		56.075.196	35.486.527
<i>Операциялық активтердің таза өзгеруі</i>			
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат		42.183	(2.371.587)
Клиенттерге кредиттер		789.353	669.963
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек		(120.267.816)	(119.460.595)
Қосылған құн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар		(829.753)	(1.749.194)
Берілген аванстар		(20.365.219)	(29.434)
Өзге активтер		3.337.113	3.121.466
<i>Операциялық міндеттемелерді таза өзгерту</i>			
Алынған алғытөлемдер		3.075.728	243.883
Өзге міндеттемелер		2.844.357	2.196.718
Корпоративтік табыс салығына дейін операциялық қызметтегі ақшалай қаражатты таза жұмсау		(75.298.858)	(81.892.253)
Төленген корпоративтік табыс салығы		(1.442.916)	(961.592)
Операциялық қызметте ақшалай қаражатты таза жұмсау		(76.741.774)	(82.853.845)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағындары			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		(307.660)	(169.661)
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер		21.668	23.839
Инвестициялық қызметтегі ақшалай қаражатты таза жұмсау		(285.992)	(145.822)
Қаржы қызметінен түскен ақша ағымы			
Акционерден алынған қарыздарды өтеу	29	(4.933.964)	(4.933.964)
Кредиттік ұйымдардан алынған қарыздарды өтеу	29	(6.479.200)	(20.479.200)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша түсімдер	29	246.000.000	175.000.000
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша өтеулер	29	(100.000.000)	(43.933.000)
Акционерге төленген дивидендтер	29	(14.241.469)	(13.249.722)
Қаржылық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың таза түсімі		120.345.367	92.404.114
Валюта бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері		(38.354)	426.393
Күтілетін кредиттік шығындардың өзгеруінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	22	(776)	(738)
Ақша қаражаты мен оның баламасының таза артуы		43.278.471	9.830.102
Жыл басындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	6	53.631.090	43.800.988
Жыл соңындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	6	96.909.561	53.631.090

6

Компания басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сейтжанов Айдос Бауыржанович

Басқарма Төрағасының орынбасары

Какимжанова Эльмира Жұмабековна

Бас есепші

2026 жылдың 26 ақпаны

(Мың теңгемен)

1. Қызмет сипаттамасы

«ҚазАгроҚаржы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша – «Компания») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес *«ауыл шаруашылығының кейбір мәселелері туралы»* Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 24 қарашадағы № 1777 қаулысымен құрылды. Компания Қазақстан Республикасының банк заңнамасында көзделген операцияларды жүргізуге 2006 жылғы 31 наурыздағы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі мәтін бойынша – «ҚРҰБ») берген № 16 лицензия негізінде қызметті жүзеге асырады. Сонымен қатар, Компания ҚРҰБ-ның 2006 жылғы 23 қыркүйектегі № 195 қаулысына сәйкес Қаржы агенттігі мәртебесіне ие.

Компанияның негізгі қызметі:

- Агроөнеркәсіптік кешендегі лизингтік қызмет;
- агроөнеркәсіптік кешенге несие беру;
- агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға бағытталған республикалық бюджеттік және өзге де бағдарламаларды іске асыруға қатысу.

Компанияның тіркелген кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, Астана қ., Кенесары к-сі, 51-үй.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның Қазақстан Республикасының аумағында 15 тіркелген филиалы бар.

2021 жылғы 18 наурызға дейін «ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ компанияның 100% акциясын иеленді. Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 14 қыркүйектегі № 413 Жарлығымен бекітілген, 2020 жылғы 1 қыркүйектегі «Қазақстан Жаңа нақты ахуалда: іс – қимыл уақыты» атты Мемлекет басшысының Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 52-тармағына сәйкес, «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ) мен «ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамын біріктіру арқылы бірыңғай даму институты құрылды. 2021 жылғы 18 наурызда компанияның 100% акциясы «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ға берілді.

2022 жылғы 15 шілдеде «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Директорлар кеңесінің отырысында «ҚазАгроҚаржы» АҚ-ның 100% жай акцияларын құны бойынша «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның 147 470 014 мың теңге мөлшерінде «Аграрлық несие корпорация» АҚ-ның орналастырылатын қарапайым акцияларына ақы төлеуге беру туралы шешім қабылданды. 2022 жылғы 25 шілдеде компанияның 100% акциясы «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ға берілді.

2025 жылғы 30 желтоқсанда «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ «Бәйтерек» Ұлттық инвестициялық холдингі» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша – «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ) болып қайта құрылды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның жалғыз акционері болып «Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамы табылады (бұдан әрі – «Акционер»). Акционер «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ-ның еншілес ұйымы болып табылады. Қоғамның түпкілікті меншік иесі – Қазақстан Республикасының Үкіметі.

Қазақстанда шаруашылық қызметті іске асыру шарттары

Компанияның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, Компанияның бизнесіне дамушы нарықтың срекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылық тәуекелімен ұштасады, олар өзге де заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстан теңгесінің құнсыздануы, әлемдік нарықтағы мұнай бағасының тұрақсыздығы, сондай-ақ Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығыстың жалғасуы да шаруашылық қызметті жүргізу жағдайларындағы белгісіздіктің деңгейін арттырады.

Ұсынылған қаржылық есептілік Қазақстандағы бизнесті жүргізу жағдайларының Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына қандай әсер тигізетіні туралы басшылықтың көзқарасын қамтып көрсетеді. Болашақ шаруашылықты жүргізу жағдайларының нақты әсері басшылықтың оларды бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Жалпы бөлім

Осы қаржылық есептілік халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын белгілеу жөніндегі кеңес шығарған ХҚЕС талаптарына (ХҚЕС қаржылық есептілік стандарттарына) сәйкес дайындалды.

Осы қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалған.

(Мың теңгемен)

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі, жалғасы

Жалпы бөлім, жалғасы

Компанияның функционалдық валютасы Қазақстандық теңге болып табылады, өйткені ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, оларға қатысы бар негізгі оқиғалар мен мән-жайлардың көпшілігінің экономикалық мәнін көрсетеді. Қазақстандық теңге осы қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады. Бір жай акцияның баланстық құнын есептеудегі деректерді қоспағанда немесе өзгеше көрсетілмесе, қаржылық есептілік мың Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша – «мың теңге») ұсынылған.

3. Есепке алу саясатының маңызды ережелері

Бұдан әрі сипатталған есеп саясатының ережелері осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есепті кезеңдерде ретімен қолданы.

Әділ құнын бағалау

Әділ құн – бұл активті сатқаны үшін алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында әдеттегідей жасалған мәміле шеңберінде міндеттемені бергені үшін төленетін баға. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру туралы мәміле болып жатқанын көрсетеді:

- не осы активке немесе міндеттеме бойынша негізгі нарыққа;
- не негізгі нарық болмаған жағдайда, осы активке немесе міндеттеме бойынша ең қолайлы нарықта жүзеге асырылады.

Компанияның негізгі немесе ең қолайлы нарыққа қол жеткізу мүмкіндігі болуы тиіс. Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарық қатысушылары активтің немесе міндеттеменің бағасын айқындау кезінде пайдаланатын жорамалдарды пайдалана отырып бағаланады, бұл ретте нарық қатысушылары өз мүддесі үшін әрекет етеді деп болжанады. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарыққа қатысушының активті ең жақсы және тиімді түрде пайдаланудан немесе оны осы активті ең жақсы және тиімді түрде пайдаланатын нарықтың басқа қатысушысына сатудан экономикалық пайда алу мүмкіндігін ескереді.

Компания әділетті құнды бағалау үшін қалыптасқан жағдайларда қолайлы болып саналатын және әділетті құнды бағалау үшін жеткілікті деректер бар әдістемелерді пайдаланады, бұл ретте қолжетімді және сәйкес келетін бақыланатын бастапқы деректерді барынша пайдалана отырып, бақыланбайтын деректерді қолдануды барынша азайтады.

Әділ құны қаржылық есептілікте бағаланатын немесе ашып көрсетілетін барлық активтер мен міндеттемелер, тұтастай алғанда әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде, төменде сипатталған әділ құн көздерінің сатылы құрылымы (иерархиясы) шеңберінде жіктеледі:

- 1 деңгей – Бірдей активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтағы бағалардың нарықтық бағалары (ешқандай-түзетулерсіз).
- 2-деңгей – Иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын әділ құнды бағалау үшін маңызды бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама түрде байқалатын болып табылатын бағалау үлгілері.
- 3 деңгей – Иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын әділ құнды бағалау үшін маңызды бастапқы деректер нарықта байқалмайтын болып талбылатын бағалау үлгілері.

Мерзімді негізде қаржылық есептілікте танылатын активтер мен міндеттемелер жағдайында Компания әрбір есепті кезеңнің соңына жіктеуді (тұтастай алғанда әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде) қайта талдай отырып, иерархия көздерінің деңгейлері арасындағы аударым фактісін айқындайды.

Қаржылық активтер мен міндеттемелер

Бастапқы тану

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді стандартты шарттармен сатып алу немесе сату мәміле жасалған күні, яғни Компания активті немесе міндеттемені сатып алу бойынша міндеттеме алған күні көрсетіледі. Стандартты шарттарда сатып алуға немесе сатуға шарттар бойынша нарықта қабылданған ережелерде немесе келісімдерде белгіленген мерзім шегінде активтер мен міндеттемелерді жеткізу талап етілетін шарт шеңберінде қаржы активтері мен міндеттемелерін сатып алу немесе сату жатады.

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдарының жіктелуі келісімшарттық шарттарға және құралдарды басқару үшін қолданылатын бизнес-модельге байланысты. Қаржы құралдары бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады, оның ішінде мәміле бойынша шығындар.

(Мың теңгемен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Бастапқы бағалау

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді бағалау санаттары

Қоғам барлық қаржылық активтерін оларды басқару үшін қолданылатын бизнес-модельге және активтердің шарттық талаптарына сәйкес мынадай бағалау санаттары бойынша жіктейді:

- амортизацияланған құн;
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн (бұдан әрі мәтін бойынша – «ӨЖКӘҚ»);
- пайда немесе залал арқылы әділ құн (бұдан әрі мәтін бойынша – «ПЗӘҚ»).

Компания ПЗӘҚ бойынша саудаға арналған туынды құралдар мен құралдарды жіктейді және бағалайды. Егер мұндай жіктеу бағалау немесе тану қағидаттарын қолданудың сәйкессіздігін жоюға немесе айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берсе, Компания өз қалауы бойынша қаржы құралдарын ПЗӘҚ бойынша бағаланатын деп жіктей алады.

Қаржылық міндеттемелер амортизацияланған құн бойынша немесе егер олар саудаға және туынды құралдарға арналған болса немесе ұйымның қалауы бойынша әділ құн бойынша бағаланатын болып жіктелсе, ПЗӘҚ бойынша бағаланады.

Кредиттік ұйымдардағы қаражат, клиенттерге кредиттер, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар

Компания кредиттік ұйымдардағы қаражаттарды, клиенттерге берілген қарыздарды және өзге де қаржылық инвестицияларды амортизацияланған құн бойынша бағалайды, тек келесі екі шарт бір уақытта орындалған жағдайда ғана:

- қаржы активі мақсаты шартта ескерілген ақша ағындарын алу үшін қаржы активтерін ұстап қалу болып табылатын бизнес-үлгі шеңберінде ұсталады;
- қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндері қарыздың негізгі сомасы мен қарыздың негізгі сомасының (SPPI) өтелмеген бөлігіне пайыздар есебіне тек қана төлемдер болып табылатын ақша ағындарын алуды шарттайды.

Бұл шарттар төменде толығырақ қарастырылады.

Бизнес-модельді бағалау

Компания белгілі бір бизнес мақсатына жету үшін топтарға біріктірілген қаржылық активтерді басқару қалай жүзеге асырылатынын жақсы көрсететін деңгейде бизнес үлгісін анықтайды.

Компанияның Бизнес-модельі жеке құралдар деңгейінде емес, портфельді біріктірудің жоғары деңгейінде бағаланады және бақыланатын факторларға негізделген, мысалы:

- Осы портфель үшін белгіленген саясат пен мақсаттар, сондай-ақ аталған саясаттарды тәжірибеде іске асыру. Бұл басшылықтың шартта қарастырылған пайыздық кірісті алу стратегиясын, пайыздық мөлшерлеменің белгілі бір құрылымын қолдауды, қаржылық активті өтеу мерзімінің осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзіміне сәйкес келуін немесе ақшалай қаражаттың күтілетін жылыстауы немесе активтерді сату арқылы ақша ағымын іске асыруды қамтиды.
- бизнес-модельдің өнімділігі мен осы бизнес-модельде ұсталатын қаржылық активтердің табыстылығы қалай бағаланады және бұл ақпарат ұйымның негізгі басқару қызметкерлер құрамына қалай жеткізіледі;
- бизнес-модельдің нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер (және осы бизнес-модельде ұсталатын қаржылық активтердің табыстылығы) және, атап айтқанда, осы тәуекелдерді басқару тәсілі;
- бизнесті басқаратын менеджерлер қалай марапатталады (мысалы, сыйақы басқарылатын активтердің әділ құнына немесе шартта көзделген алынған ақша ағындарына негізделген бе);
- күтілетін жиілік, көлем және сату уақыты да компанияның бизнес-модельін бағалаудың маңызды аспектілері болып табылады.

Бизнес-модельді бағалау негізделген болжамды сценарийлерге сүйене отырып жүргізіледі, бұл ретте «ең нашар» немесе «стрестік» сценарийлер ескерілмейді. Егер бастапқы мойындаудан кейінгі ақша ағындары Қоғамның күткеніннен өзгеше түрде жүзеге асырылса, Қоғам осы бизнес-модель аясында ұсталып отырған қалған қаржылық активтердің жіктелуін өзгертпейді, бірақ мұндай ақпаратты жаңадан құрылған немесе жаңадан сатып алынған қаржылық активтерді бағалау кезінде ескереді.

(Мың теңгемен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Қаржылық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

«Негізгі қарыз сомасы мен оның өтелмеген бөлігі бойынша сыйақыны төлеу Ғана» тесті (SPPI тесті)

Жіктеу үдерісінің екінші кезеңі шеңберінде Компания қаржылық активтің шарттық талаптарын бағалай отырып, келісімшартта көзделген ақша ағындарының тек негізгі қарыз сомасын және оның өтелмеген бөлігіне есептелген сыйақыны төлеумен шектелетінін (SPPI тесті) айқындайды.

Осы тест мақсатында «негізгі қарыз сомасы» қаржылық активтің бастапқы мойындалу кезіндегі әділетті құнын білдіреді және бұл сома активтің қолданылу мерзімі ішінде өзгеруі мүмкін (мысалы, негізгі борышты өтеу немесе сыйақы/жеңілдік амортизациясы жағдайларында).

Кредит шарты аясында сыйақының ең маңызды құрамдас бөліктеріне, әдетте, ақшаның уақытша құны үшін өтемақы мен кредиттік тәуекел үшін өтемақы жатады. SPPI тестін жүргізу үшін Қоғам кәсіби пайымын қолданады және мынадай маңызды факторларды талдайды: мысалы, қаржылық актив қандай валютада көрсетілген және сыйақы мөлшерлемесі қандай мерзімге белгіленген.

Сонымен қатар, егер шарттық талаптар келісімшартта көзделген ақша ағындарының базалық кредит келісіміне қатысы жоқ тәуекелдерге немесе құбымалылыққа елеусіз емес әсер етсе, мұндай шарттар негізінде тек негізгі қарыз сомасын және оның өтелмеген бөлігіне сыйақыны төлеуді көздейтін ақша ағындары туындайды деп есептелмейді. Мұндай жағдайларда қаржылық активті ПЗӘҚ бойынша бағалау қажет.

Мерзімнен бұрын өтеген кезде төленген сома мәнісі бойынша негізгі соманың өтелмеген бөлігі және өтелмеген бөліктің пайызы болып табылса және оған шарттың қызмет етуін мерзімнен бұрын тоқтатқаны үшін ақыға сыйымды қосымша өтемақы кірген жағдайда, мерзімнен бұрын өтеу туралы шарты SPPI өлшемшартына сәйкес келеді. Бұдан бөлек, егер қаржылық активті сыйлықақымен немесе шартта көрсетілген номинал сомасына қатысты дисконтпен сатып алынған немесе жасалған жағдайда ғана, мерзімнен бұрын өтеу туралы шарт осы өлшемшартқа сәйкес келеді деп қарастырылады, мерзімнен бұрын өтеген кезде төленуге тиіс сома мәнісі бойынша, шартта көрсетілген номиналдық сома болып табылады, оған шартта қарастырылған есептелген (бірақ төленбеген) пайыз (оған сондай-ақ шарттың қызмет етуін мерзімінен бұрын тоқтату үшін қисынды қосымша өтемақы да қосылуы мүмкін) қосылады; және қаржылық активті бастапқы таныған кезде оны мерзімнен бұрын өтеу туралы оның шартының әділ құны болмашы.

ӨЖКӘҚ бойынша бағаланатын борыштық құралдар

Компания борыштық құралдарды ӨЖКӘҚ бойынша мына екі шарт орындалған кезде бағалайды:

- құрал шартта қарастырылған ақша ағымын алу, сондай-ақ қаржылық активті сату арқылы мақсатқа қол жеткізілетін бизнес-модель аясында актив ұсталып қалады;
- қаржылық активтің шарттық талаптары SPPI тестінің талаптарына сай келеді.

ӨЖКӘҚ бойынша бағаланатын борыштық құралдар кейін әділетті құн бойынша бағаланады, ал әділетті құнның өзгеруінен туындайтын табыс немесе залал өзге жиынтық кіріс (ӨЖК) құрамында танылады. Сыйақы түріндегі табыстар мен валюта бағамдарының өзгеруінен болған табыс немесе залал амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық активтердегідей табыс немесе залал ретінде танылады. Қаржылық активтің танылуы тоқтатылған кезде ӨЖК құрамында бұрын танылған жинақталған табыс немесе залал ӨЖК-тен қайта жіктеліп, табыс немесе залал құрамында көрсетіледі.

ӨЖКӘҚ бойынша бағаланатын борыштық құралдар бойынша күтілетін кредиттік залалдар (бұдан әрі – ККЗ) бұл қаржылық активтердің қаржылық жағдай туралы есептегі баланстық құнын азайтпайды, себебі олар әділетті құн бойынша бағалауды жалғастырады. Оның орнына активті амортизацияланған құн бойынша бағалау кезінде жасалатын күтілетін залалдарға арналған бағалау резервіне тең сома ӨЖК құрамында пайда немесе залал құрамындағы тиісті сомаларды тани отырып, құнсызданудың жинақталған сомасы ретінде танылады. ӨЖК құрамында танылған жинақталған залал сомасы активтің танылуы тоқтатылған кезде табыс немесе залал құрамына қайта жіктеледі.

Кейде компания үлестік құралдарға салынған кейбір инвестицияларды бастапқыда мойындаған кезде, оны кейіннен жою құқығынсыз, егер олар «Қаржылық құралдар: ұсынылуы» 32 ХҚЕС (IAS) сәйкес үлестік құралдың анықтамасына жауап берсе және сауда-саттыққа арналмаған болса, оларды ӨЖКӘҚ бойынша бағаланатын үлестік құралдар ретінде жіктеу туралы шешім қабылдайды. Мұндай жіктеу туралы шешім әр құрал бойынша жеке қабылданады.

(Мың теңгеммен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Қаржылық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

ӨЖҚӨҚ бойынша бағаланатын борыштық құралдар, жалғасы

Мұндай үлестік құралдар бойынша пайда мен залаал ешқашан пайда немесе шығын құрамына қайта жіктелмейді. Дивидендтер дивидендтер алу құқығы белгіленген кезде, Компания мұндай түсімдерден осындай құралдың бастапқы құнының бір бөлігін өтеу ретінде пайда алатын жағдайларды қоспағанда, басқа табыс ретінде пайда немесе залаал ретінде табылады. Мұндай жағдайда пайда ӨЖҚӨҚ құрамында танылады. ӨЖҚӨҚ бойынша бағаланатын үлестік құралдар құнсыздану мәніне бағалауға жатпайды. Мұндай құралдар шыққан кезде қайта бағалау бойынша жинақталған резерв бөлінбеген пайда құрамына көшіріледі.

Қаржылық кепілдіктер және несие беру бойынша міндеттемелер

Компания несие беру бойынша қаржылық кепілдіктер мен міндеттемелер шығарады.

Қаржылық кепілдіктер бастапқыда алынған сыйлықақы сомасында әділ құн бойынша қаржылық есептілікте танылады.

Бастапқы танудан кейін Компания өзінің міндеттемесін бастапқыда танылған соманың ең үлкен мөлшері бойынша, пайда немесе залаал туралы есепте танылған жинақталған амортизацияны және басқа жиынтық кірісті шегергенде және ККЗ бойынша бағалау резервін бағалайды.

Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер шарттық міндеттемелер болып табылады, олардың талаптары бойынша Компания міндеттеменің қолданылу мерзімі ішінде Клиентке алдын ала келісілген шарттармен кредит беруге міндетті.

Компания кейде нарықтан төмен пайыздық мөлшерлеменен несие беру міндеттемелерін шығарады. Мұндай міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша танылады және кейіннен ККЗ астындағы бағалау резерві сомасының ең үлкен шамасы және бастапқыда танылған сома, қажет болған жағдайда, табыстың танылған жинақталған сомасы шегеріле отырып бағаланады.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді қайта жіктеу

Компания қаржылық активтерді басқарудың бизнес-модельін өзгерткен ерекше жағдайларды қоспағанда, қаржылық активтер бастапқы танылғаннан кейін қайта жіктелмейді. Қаржылық міндеттемелер ешқашан қайта жіктелмейді. 2025 жылы және 2024 жылы Компания қаржылық активтер мен міндеттемелерді қайта жіктемеді.

Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдас бөліктері, егер келісімшарттық келісім нәтижесінде Компания ақша қаражатын немесе басқа қаржылық активтерді жеткізуге немесе міндеттемені белгіленген ақша қаражатын немесе басқа қаржы активтерін меншікті үлестік құралдардың белгіленген санына айырбастау жолымен басқаппа орындауға міндеттеме алса, міндеттемелер ретінде жіктеледі. Бастапқы танудан кейін Қарыз қаражаты тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі. Табыстар мен шығыстар міндеттемелерді тану тоқтатылған кезде пайда немесе залаал құрамында, сондай-ақ амортизация үдерісінде көрсетіледі.

Компания өзінің берешегін сатып алған жағдайда, соңғысы қаржылық жағдай туралы есептен шығарылады, ал міндеттеменің баланстық құны мен төленген қаражат сомасы арасындағы айырма пайда немесе залаал құрамында көрсетіледі.

Кредиттерді қайта құрылымдау

Компания мүмкіндігінше кепілге өндіріп алудың орнына несиелер бойынша шарттарды қайта қарауға, мысалы, төлемдердің шарттық мерзімдерін ұзартуға және несиелеудің жаңа шарттарын келісуге тырысады.

Компания, мысалы, клиентке берілген несие сияқты қаржылық активті, егер шарт талаптары қайта қаралып, нәтижесінде ол мәні жағынан жаңа несие болып табылатын болса, мойындауды тоқтатады, ал айырма құнсызданудан танылған залаалды ескере отырып, танылуды тоқтату нәтижесіндегі табыс немесе залаал ретінде танылады. Бастапқы тану кезінде құрылған кредит сатып алынған не құрылған кредиттік-құнсызданған актив (бұдан әрі мәтін бойынша – «СКҚК») деп есептелетін жағдайларды қоспағанда, кредиттер ОК-ны бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатады. Клиентке несиені тануды тоқтату керек пе, жоқ па, соны бағалау кезінде Компания басқа факторлармен қатар келесі факторларды қарастырады:

- кредит валютасының өзгеруі;
- контрагентті өзгерту;
- Түрлендіру құрал енді SPPI тестінің өлшемшарттарына сәйкес келмейтініне әкеледі ме.

(Мың теңгемен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Қаржылық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

Несие қайта құрылымдау, жалғасы

Егер Түрлендіру ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, түрлендіру тануды тоқтатпайды. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Компания құнсызданудан болған шығын танылғанға дейін пайда немесе залаал және басқа жиынтық кіріс туралы есепте ұсынылатын түрлендіруден түскен пайданы немесе шығынды таниды.

Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Компания құнсызданудан болған шығын танылғанға дейін пайда немесе залаал және басқа жиынтық кіріс туралы есепте ұсынылатын түрлендіруден түскен пайданы немесе шығынды таниды. Активті түрлендіру нәтижесінде кредиттік құнсызданған ретінде жіктеткеннен кейін ол кем дегенде 6 айлық сынақ кезеңінде 3-кезеңнің құрамында қалады. 3-Кезеңнен қайта құрылымдалған несие шығару үшін түрлендірілген төлем кестесіне сәйкес сынақ мерзімінің кемінде жартысы ішінде негізгі қарыз сомасы немесе сыйақы бойынша елеулі мөлшердегі тұрақты төлемдер талап етіледі.

Қаржылық міндеттемелер шарттарын түрлендіру

Түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражаттары ағымының шамасы айтарлықтай өзгерген кезде Компания қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады. Бұл жағдайда шарттары түрлендірілген жаңа қаржылық міндеттеме әділ құн бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеме мен шарттары түрлендірілген жаңа қаржылық міндеттеменің баланстық құны арасындағы айырма пайда немесе залаал құрамында танылады.

Егер шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға алып келмесе, Компания шарттарын түрлендіру қаржылық активті тануды тоқтатуға алып келмейтін жағдайда қаржылық активтің жалпы баланстық құнын түзетуге қатысты тәсілмен келісетін есептік саясатын пайдаланады – яғни Компания осындай түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде туындайтын қаржылық міндеттеменің амортизациялық құнын кез келген түзетуді шарттарын түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күні пайда немесе залаал құрамында таниды.

Қолда бар қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасының өзгеруі, егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, талаптарды түрлендіру болып есептелмейді.

Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық пен сандық факторлардың жиынтықтың нәтижесін талдай отырып, шарттарды түрлендірудің маңыздылығы пәніне сапалық және сандық факторлардың бағалауын жүргізеді. Компания келесі сапалық факторлар негізінде түрлендіру елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеменің валютасын өзгерту;
- қамтамасыз ету түрін немесе міндеттеменің сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту;
- ақша айырбастау талаптарын қосу;
- қаржылық міндеттеменің субординациясын өзгерту.

Жаңа шарттарға сәйкес ақша қаражаты ағымдарының келтірілген құны, соның ішінде бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергенде комиссиялық сыйақы төлемі бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша ақша қаражатының қалған ағымының дисконтталған келтірілген құнынан кем дегенде, 10%-ға өзгешелетін болса, сандық бағалауды жүргізу үшін шарттар айтарлықтай ерекшеленеді деп есептеледі. Егер бір борыштық құралын басқа құралға ауыстыру немесе оның шартын түрлендіру есепте өтелу ретінде көрсетілетін болса, онда жұмсалған шығындар немесе комиссиялар тиісті борыштық міндеттемені өтеуден болған пайданың немесе залаалдың бір бөлігі ретінде танылады. Егер бір борыштық бағалы қағазын басқа қағазға ауыстыру немесе оның шартын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілмесе, онда тиісті міндеттеменің баланстық құны жұмсалған шығын немесе комиссия сомасына түзетіледі және осы түзету түрлендірілген міндеттеменің қалған қызмет ету мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Қаржы активі (немесе қолданылатын жерде – қаржы активінің бір бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігі) қаржылық жағдай туралы есепте тануды тоқтатады, егер:

- Активтен ақша ағындарын алу құқығының мерзімі өтіп кетті;

(Мың теңгемен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату, жалғасы

Қаржылық активтер, жалғасы

- Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын берді немесе алынған ақша ағындарын «транзиттік» келісім шарттарында үшінші тарапқа айтарлықтай кідіріссіз толығымен аудару міндеттемесін қабылдады; және
- Компания не (а) активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын берді, не (б) Бермеген, бірақ активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын сақтамайды, бірақ осы активке бақылауды тапсырды.

Егер Компания активтен ақша ағындарын алуға өз құқығын берген жағдайда, бұл ретте онымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде беру де, сақтап қалу да, сондай-ақ активке бақылауды бермей-ақ, мұндай актив компанияның осы активке жалғасып жатқан қатысуы шегінде есепке алуда көрсетіледі. Берілген актив бойынша кепілдік нысаны бар активке қатысуды жалғастыру активтің бастапқы баланстық құнының ең аз мәндері және Компанияның төлеміне ұсынылуы мүмкін өтемнің ең жоғары мөлшері бойынша бағаланады.

Есептен шығару

Қаржылық активтер компания олардың құнын қайтаруды күтпеген кезде ғана ішінара немесе толығымен есептен шығарылады. Егер есептен шығаруға жататын сома құнсыздануға арналған жинақталған резервтің шамасынан жоғары болса, онда айырмашылық алдымен резервтің ұлғаюы ретінде ескеріледі, содан кейін ол жалпы баланстық құнға қолданылады. Кез келген кейінгі қалпына келтіру кредиттік залалдар бойынша шығындарға жатады. Есептен шығару тануды тоқтатуды білдіреді.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемені есептен шығару тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі аяқталған жағдайда жүзеге асырылады.

Қолданыстағы бір қаржылық міндеттемені сол кредитор алдындағы басқа міндеттеменен, айтарлықтай өзгеше шарттармен ауыстырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеменің шарттарына елеулі өзгерістер енгізілген жағдайда бастапқы міндеттеме есептен алынады, ал жаңа міндеттеме пайда немесе залал құрамындағы міндеттемелердің баланстық құнындағы айырманы тани отырып, есепте көрсетіледі.

Мемлекеттік субсидиялар

Егер субсидия алынатынына және Компания осындай субсидия берудің барлық шарттарын орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, мемлекет беретін субсидиялар әділ құн бойынша танылады. Мемлекеттік субсидия мемлекеттен компанияның операциялық қызметіне байланысты өткен немесе болашақта белгілі бір шарттарды сақтау жөніндегі Компанияның міндеттемелерінсіз үшінші тараптарға одан әрі беруге арналған ресурстарды алу болып табымайды.

Мемлекеттік субсидия, сондай-ақ нарықтық мөлшерлемелерден төмен мемлекеттік қарыздарды алудан түсетін пайда нысанын қабылдауы мүмкін. Мұндай қарыздар 9 «қаржы құралдары» ХҚЕС сәйкес танылады және бағаланады. Пайда сомасы қарыздың бастапқыда танылған әділ құны мен сол қарыздан түскен ақшалай түсімдер арасындағы айырмашылық ретінде анықталады.

Мемлекеттік субсидиялар, жалғасы

Мемлекет нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша қарыз бере отырып, акционер рөлін атқаратын жағдайларда, мемлекеттік қарыздарды нарықтық мөлшерлемелер бойынша алудан түсетін пайда сомасы акционердің салымы ретінде есепке алынады.

Мемлекеттік субсидиялар жүйелі түрде оларды өтеуге арналған тиісті шығындармен байланыстыру үшін қажет болған кезеңдер ішінде кіріс ретінде танылады.

Қаржылық жалдау мәмілелерін қаржыландыруға бағытталатын қаражатты алған кезде мемлекеттік субсидия жүйелі негізде табыс ретінде танылады және нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыз бойынша нарықтық мөлшерлеме бойынша есептелген сыйақының теріс әсерін өтейді. Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы есепте мұндай мемлекеттік субсидиялар бойынша кірістер тиісті пайыздық шығыстарды азайтады.

(Мың теңгемен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Жалгерлік

Пайдалану құқығы нысанындағы актив

Компания активтерді жалдау басталған күнге пайдалану құқығы түрінде таниды (яғни базалық актив пайдалануға қол жетімді болатын күн). Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетумен жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған шығындарды шегергенде бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құнына жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасы, жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жүргізілген бастапқы тікелей шығындар мен жалдау төлемдері, алынған жалдау бойынша ынталандыру төлемдерін шегергенде жатады. Егер компания жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығын алатындығына жеткілікті сенімділікке ие болмаса, танылған пайдалану құқығы түріндегі актив келесі кезеңдердің қысқа мерзімінде сызықтық әдіспен амортизацияланады: активтің болжамды пайдалану мерзімі немесе жалдау мерзімі. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану мәніне тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Компания жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау міндеттемелерін таниды. Жалдау төлемдеріне кез келген ынталандырушы жалдау төлемдерін шегергендегі тұрақты төлемдер (соның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдер), индекске немесе мөлшерлемеге байланысты өзгермелі жалдау төлемдері және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленеді деп күпілетін сомалар кіреді. Жалдау төлемдеріне, егер Компания бұл опционды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционының ереуіл бағасы және жалдау мерзімі компанияның жалға алуы тоқтату опционының ықтимал орындалуын көрсетсе, жалдау ақысын төлеу кіреді. Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт туындаған кезеңдегі шығыстар ретінде танылады.

Жалдау төлемдерінің ағымдағы құнын есептеу үшін, егер жалдау шартында белгіленген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, компания жалдау басталған күні қосымша қарыз қаражаттарын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Жалға алу басталған күннен кейін пайыздарды есептеуді көрсету үшін жалдау міндеттемелерінің шамасы ұағаяды және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азаяды. Сонымен қатар, жалдау мерзімі өзгертілген, жалдау төлемдерінің мәні өзгерген немесе базалық активті сатып алуға арналған опционды бағалау өзгерген жағдайда жалдау міндеттемесінің баланстық құны қайта бағаланады.

Қысқа мерзімді және төмен құнды активтерді жалға алу

Компания қысқа мерзімді жалға алуға қатысты тавудан босатуды қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни, жалдау басталған күні көзделген жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және сатып алуға опционы жоқ шарттарға) қолданады. Компания сондай-ақ құны төмен деп саналатын кеңсе жабдықтарын жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты тавудан босатуды қолданады. Құны төмен активтерді қысқа мерзімді жалдау және жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде сызықтық әдіспен жалдау шығысы ретінде танылады.

Ұзарту опционы бар шарттарда жалдау мерзімін анықтау кезінде елеулі пайымдаулар

Компания жалдау мерзімін, егер оның орындалатынына жеткілікті сенімділік болса, жалдау мерзімін ұзартуға арналған опцион көзделген кезеңдермен немесе егер ол орындалмайтынына жеткілікті сенімділік болса, жалдау мерзімін тоқтатуға арналған опцион көзделген кезеңдермен бірге мерзімінен бұрын тоқтатуға жатпайтын жалдау кезеңі ретінде айқындайды.

Қаржылық жағдай туралы есепте және пайда немесе залал туралы есепте және өзге де жиынтық табыс туралы есепте танылған сомалар

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания жалға алушы болып табылатын қаржылық жалдау шарттарын жасамады. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған кезеңде Компания тиісінше 199.337 және 173.940 мың теңге мөлшерінде қысқа мерзімді жалға алуға қатысты шығыстарды мойындады. Компания төмен құны бар активтерді жалдау шартын жасамады.

Қаржылық жалдау — жалға беруші ретінде Компания

Компания жалдау мерзімі басталған күннен бастап таза жалдау инвестицияларына тең сомда жалдау төлемдері бойынша дебиторлық берешекті көрсетеді. Қаржылық кіріс таза инвестициялардың баланстық сомасына табыстылықтың тұрақты кезеңдік нормасын көрсететін схема бойынша есептеледі. Бастапқы тікелей шығындар жалдау төлемдері бойынша дебиторлық берешектің бастапқы сомасының құрамында ескеріледі.

Егер жалға алу келісімшарты активке меншік етуге байланысты төускелер мен пайдалардың барлығына жуығын беру көзделсе, онда мұндай жалға алу қаржылық жалдау (лизинг) ретінде жіктеледі.

(Мың теңгемен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Жалгерлік, жалғасы

Жалға алудың қаржылық жіктелуі мәміленің мазмұнына байланысты, ал келісімшарт формасына байланысты емес. Төменде жеке немесе жиынтықта жалдау ақысын қаржылық ретінде жіктеуге әкелетін жағдайлардың мысалдары келтірілген:

- 1) жалдау шарты жалдау мерзімінің соңында активке меншік құқығын жалға алушыға беруді көздейді;
- 2) жалға алушының активті сатып алу мүмкіндігі бар, ол осы опционның орындалу күніндегі әділ құннан төмен болады деп күтілуде, сондықтан жалдау қатынастары басталған күні осы опционның орындалуын жеткілікті сенімділікпен күтуде болады;
- 3) жалдау мерзімі, егер меншік құқығы берілмесе де, активтің Экономикалық пайдалану мерзімінің едәуір бөлігін құрайды;
- 4) жалдау қатынастары басталған күні ең төменгі жалдау төлемдерінің дисконтталған құны іс жүзінде базалық активтің әділ құнына тең; және
- 5) базалық активтің мамандандырылған сипаты бар, оны тек жалға алушы ғана айтарлықтай өзгертусіз қолдана алады.

ХҚЕС (IFRS) 16 сонымен қатар жалға алуды қаржылық ретінде жіктеуге әкелуі мүмкін белгілерді анықтайды:

- 1) егер жалға алушының жалдау шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқығы болса, онда жалға берушінің Шартты бұзуға байланысты шығындары жалға алушыға қатысты болады;
- 2) тарату құнын әділ бағалаудың ауытқуынан пайда немесе залал жалға алушыға есептеледі (мысалы, жалдау мерзімінің соңында сатудан түскен түсімдердің көп бөлігіне тең жалдау ақысынан жеңілдік түрінде); және
- 3) жалға алушының жалдау ақысы нарықтық деңгейден едәуір төмен болған кезде жалға алуды тағы бір мерзімге ұзарту мүмкіндігі бар.

Бастапқы бағалау

Бастапқы бағалау кезінде Компания қаржылық жалдауға (лизингке) берілген жалдау (лизинг) заттарын таза жалдау (лизинг) инвестициясына тең сомда дебиторлық берешек ретінде таниды.

Бастапқы тану жалға алушымен жалдау (лизинг) нысанасын қабылдау-беру актісіне қол қойылған күні жүзеге асырылады. Бұл ретте жалға берілетін таза инвестициялар - бұл жалдау шартында көзделген пайыздық мөлшерлеме бойынша әділ құны бойынша дисконтталған жалға берілетін жалпы инвестициялар.

Жалдау (лизинг) нысанасын сатып алуға байланысты бастапқы тікелей шығындар қаржылық жалдау (лизинг) бойынша дебиторлық берешекті бастапқы бағалауға енгізіледі.

Лизингтік төлемдерді лизинг алушы қаржы лизингі шарттарына сәйкес кезеңділікпен жүзеге асырады. Жалдау төлемдерін бөлу жасалған қаржы лизингі шарттарының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Қаржылық табысты тану лизинг берушінің қаржылық жалдауға (лизингке) қатысты өтелмеген, таза инвестициясына арналған табыстың тұрақты кезеңдік нормасын көрсететін кестеге негізделуге тиіс. Егер қаржылық жалдау (лизинг) шартының талаптарында өзгеше көзделмесе, сыйақыны есептеу жалдау (лизинг) мерзімінің басынан басталады.

Жалдау мерзімінің басталуы – лизинг алушы лизинг нысанасын пайдалану құқығын іске асыруға мүмкіндік алатын күн. Бұл жалға алуды алғашқы тану күні (яғни Жалға алуға байланысты туындайтын тиісті активтерді, міндеттемелерді, кірістерді немесе шығыстарды лизинг алушы деп тану).

Тануды тоқтату

Қалыптастырылған резервтер (провизиялар) есебінен қаржылық жалдау (лизинг) бойынша негізгі борышты, сыйақыларды және өзге де дебиторлық берешекті есептен шығару мынадай жағдайларда жүргізіледі:

- а) борышкерді банкрот деп тану және (немесе) борышкерді Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізімдерінен шығару;
- б) борышкерде өндіріп алынуы мүмкін мүліктің болмауына байланысты компанияның атқарушылық іс жүргізуші тоқтату және атқару парағын өндіріп алушыға қайтару туралы сот орындаушысының актісін алуы. Бұл ретте берешекті есептен шығару заңдық шектеулердің салдарынан банкроттық рәсімін қолдану мүмкін болмаған кезде ғана жүргізіледі.

(Мың теңгемен)

3. Есеп саясатының маңызды ережелері, жалғасы

Жалгерлік, жалғасы

Қаржылық жалдау (лизинг) шарттары бойынша комиссиялық сыйақылар алынуы мүмкін. Егер комиссиялық сыйақы қаржылық жалдау (лизинг) бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылса, онда мұндай комиссия Қаржылық жалдау (лизинг) бойынша негізгі борыш сомасына дисконт ретінде танылады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша табыстарға жатқызылады. Комиссиялық сыйақы шартта көзделген мерзімдерде төленуге тиіс.

Компания келесі екі шарт сақталған жағдайда жеке жалдау шарты ретінде қаржылық жалдау (лизинг) шартының түрлендіруін ескереді:

Text

- 1) егер жалдау шарты бойынша активтер саны көбейсе; және
- 2) жалдау үшін өтемақы қолдану аясын ұлғайту үшін оқшауланған сату бағасына сәйкес келетін мөлшерге, сондай-ақ белгілі бір шарттың мән-жайларын көрсететін осындай оқшауланған сату бағасына тиісті түзетулерге ұлғаяды.

Егер қаржылық жалдау (лизинг) шартының түрлендіруі жеке жалдау шарты ретінде ескерілмесе, онда Компания түрлендіруді ХҚЕС (IFRS) 9 талаптарына сәйкес ескереді.

Компания жалға алушы ретінде әрекет ететін қаржылық жалдау (лизинг) бойынша мәмілелер жасалған жағдайда, Компания мәмілелерді тану және бағалау мақсаттары үшін «жалдау» ХҚЕС (IFRS) 16 тиісті ережелерін басшылыққа алатын болады.

Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсініктемелер

2025 жылдың 1 қаңтарынан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен бірқатар жаңа стандарт күшіне енеді. Алайда, Компания осы қаржылық есептілікті жасаған кезде жаңа және түзетілген стандарттарға мерзімінен бұрын ауысуы іске асырған жоқ.

«Қаржылық есептілікті ұсыну және ақпаратты ашу» (ХЕҚС (IAS) 18 түзетулері)

(ХЕҚС (IAS) 18 түзетулері) (ХЕҚС (IAS) 1 түзетулерін) «Қаржылық есептілікті ұсыну» стандартын алмастырады және 2027 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық есепті кезеңдерге қолданылады. Жаңа стандарт келесі негізгі жаңа талаптарды енгізеді.

- Ұйымдар пайда мен залал туралы есепте барлық кірістер мен шығыстарды бес санат бойынша жіктеуі тиіс, атап айтқанда: операциялық қызмет, инвестициялық қызмет, қаржылық қызмет, тоқтатылған қызмет және табыс салығы. Ұйымдар сондай-ақ стандартпен анықталған жаңа аралық қорытынды «операциялық пайданы» ұсынуы тиіс. Ұйымдардың таза пайдасы өзгермейді.
- Басшылық анықтайтын тиімділік көрсеткіштері (MPM) қаржылық есептіліктегі бірыңғай жалпы ескертпеде ашып көрсетіледі.
- Қаржылық есептілікте ақпаратты топтастыру бойынша кеңейтілген ұсынымдар берілген.

Сонымен қатар, барлық ұйымдар операциялық қызметтен ақша ағындарын жанама әдіспен көрсету кезінде операциялық пайда бойынша аралық қорытындыны бастапқы нүкте ретінде пайдалануы тиіс.

Компания әлі де жаңа стандарттың әсерін бағалау үдерісінде, атап айтқанда компанияның кірісі немесе шығыны туралы есептің құрылымына және Компанияның басқа жиынтық кірісіне, ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепке және басшылық анықтаған тиімділік көрсеткіштеріне қатысты талап етілетін қосымша ашуларға қатысты. Компания сонымен қатар ақпараттың қаржылық есептілікте қалай топтастырылатынына, оның ішінде қазіргі уақытта «басқалар» деп белгіленген мақалаларға әсерін бағалайды.

Есептіліктің өзге де стандарттары

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсініктемелер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- Қаржылық құралдарды жіктеу және бағалау (ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетуге енгізілген өзгерістер).
- ХҚЕС қаржылық есептілік стандарттарын жыл сайынғы жетілдіру (ХҚЕС (IFRS) 1, ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IFRS) 10 және ХҚЕС (IAS) 7).
- Табиғи көздерден алынатын электр энергиясын жеткізуге арналған шарттар (ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7-ге түзетулер).
- ХҚЕС (IFRS) 19 «Жария есептілігі жоқ еншілес ұйымдар: ақпаратты ашып көрсету».

(Мың теңгемен)

4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар

Бағалаулардың белгісіздігі

Компанияның есеп саясатын қолдану барысында басшылық өз пікірлерін қолданды және қаржылық есептілікте танылған сомаларды анықтауда бағалау жүргізді. Төменде пайымдаулар мен бағалауларды қолданудың маңызды жағдайлары келтірілген:

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің әділ құнын белсенді нарықтағы бағалар негізінде анықтау мүмкін болмаса, ол математикалық модельдерді қамтитын әртүрлі бағалау модельдерін қолдану арқылы анықталады. Мұндай модельдердің бастапқы деректері, егер мүмкін болса, бақыланатын нарық негізінде анықталады; әйтпесе, әділ құнды анықтау үшін пайымдауды қолдану қажет. Қосымша ақпарат 13 және 26-ескертпелерде берілген.

Кепілмен қамтамасыз етуді бағалау

Компания басшылығы кепілмен қамтамасыз ету мониторингін тұрақты негізде жүзеге асырады. Компания басшылығы нарықтағы ағымдағы жағдайды ескере отырып, кепілдік құнын түзету үшін тәжірибеге негізделген пайымдауларды немесе тәуелсіз бағалауды пайдаланады. Қосымша ақпарат 8 және 9-ескертпелерде берілген.

Қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдар/құнсыздану залалдары

Қаржылық активтердің барлық санаттары бойынша ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес шығындарды бағалау пайымдауды қолдануды талап етеді, атап айтқанда, құнсызданудан ККЗ/залалды анықтау және кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін бағалау кезінде болашақ ақша ағындарының пайда болу шамасы мен мерзімін және қамтамасыз ету құнын бағалау қажет. Мұндай есептік бағалау бірқатар факторларға байланысты, олардың өзгеруі құнсыздану үшін бағалау резервтерінің әртүрлі сомаларына әкелуі мүмкін. Компанияның ККЗ есептеулері бастапқы деректердің айнымалыларын және олардың өзара тәуелділіктерін таңдауға қатысты бірқатар негізгі болжамдарды қамтитын күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады.

ККЗ есептеу модельдерінің элементтері, олар пайымдаулар мен есептеулер болып саналады, мыналарды қамтиды:

- компания кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өскенін бағалау үшін пайдаланатын өлшемшарттар, нәтижесінде қаржылық активтердің құнсыздануы бойынша бағалау резерві бүкіл мерзімдегі ККЗ-ға тең сомаларды бағалануы керек және сапалық бағалау;
- қаржылық активтерді топтарға біріктіру, олар бойынша ККЗ топтық негізде бағаланады;
- әр түрлі формулаларды және бастапқы деректерді таңдауды қоса алғанда, ККЗ есептеу модельдерін өзгерту;
- макроэкономикалық сценарийлер мен экономикалық деректер арасындағы қатынастарды анықтау, мысалы, жұмыссыздық деңгейі мен қамтамасыз ету құны, сондай-ақ дефолт ықтималдығы көрсеткіштеріне (PD), дефолт қаупіне ұшыраған шамаға (EAD) және дефолт шығындарының деңгейіне (LGD) әсер ету;
- болжамды макроэкономикалық сценарийлерді таңдау және оларды ККЗ бағалау модельдері үшін экономикалық бастапқы деректерді алу ықтималдығын ескере отырып өлшеу.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық, валюта және кеден заңнамасы жиі орын алуы мүмкін түрлі түсіндірулер мен өзгерістердің объектісі болып табылады. Компанияның мәмілелері мен қызметіне қатысты қолданылатын осындай заңнамаға қатысты басшылықтың түсіндірмесіне тиісті жергілікті немесе мемлекеттік органдар дау айтуы мүмкін. Осылайша, қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар есептелуі мүмкін. Салық кезеңдері қаралатын жылдың алдындағы күнтізбелік 5 (бес) жыл ішінде салықтарды есептеуге қатысты тиісті органдардың тексеруі үшін ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда мұндай шолулар ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Басшылық 2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның заңнаманы түсіндіруі тиісті болып табылады және компанияның салық, валюта және кеден заңнамасы мәселелері бойынша ұстанымдары расталады деп есептейді.

(Мың теңгемен)

5. Деректер көрінісін өзгерту

Компания шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақының аванстық төлемдерін есепке алу тәсілін өзгертті. Бұрын купондық сыйақы бойынша аванстарды есепке алу тиісті шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстардың танылуына қарай жүргізілетін. Қазіргі уақытта Компания аванстық төлемдерді есепке алуды шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны төлеу жөніндегі өтеу кестелеріне сәйкес жүргізу туралы шешім қабылдады.

Төмендегі кестеде осы өзгерістердің компанияның қаржылық есептілігіне әсері туралы ақпарат берілген.

	<i>Алдыңғы кезеңдегі есептілікке сәйкес</i>	<i>Көріністі өзгерту</i>	<i>Өзгерістерден кейін</i>
2024 жылы 31 желтоқсандағы Қаржылық жағдай туралы есеп			
Активтер			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	9.938.789	7.207.211	17.146.000
Активтер жиыны	644.247.205	7.207.211	651.454.416
Міндеттемелер			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	343.171.310	7.207.211	350.378.521
Міндеттемелер жиыны	451.583.071	7.207.211	458.790.282
Міндеттемелер мен капиталдың жиынтығы	644.247.205	7.207.211	651.454.416
2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша ақша қаражатының Қозғалысы туралы есеп			
Операциялық қызметтен түскен ақша ағымдары			
Төленген пайыздар	(46.353.714)	(9.938.789)	(56.292.503)
Операциялық қызметтен операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі ақша ағындары	26.883.316	(9.938.789)	16.944.527
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	(9.938.789)	9.938.789	—

(Мың теңгемен)

6. Ақша қаражаттары және оның баламалары

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолма қол ақша келесі позицияларды қамтиды:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаты:		
- кредиттік рейтингісі BBB- тан BBB+	25.107.789	21.183.258
- кредиттік рейтингісі BB- тан BB+	64.150	2
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттарының жиынтығы	25.171.939	21.183.260
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз бағалы қағаздармен (облигациялармен) «кері «РЕПО» операциялары	37.388.154	12.789.465
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз бағалы қағаздармен (облигациялармен) «кері «РЕПО» операциясының жиыны	37.388.154	12.789.465
Бастапқы өтеу мерзімі 12 айға дейінгі депозиттер		
- кредиттік рейтингісі BBB- тан BBB+	6.476.363	527.448
- кредиттік рейтингісі BB- тан BB+	17.912.580	19.132.405
Бастапқы өтеу мерзімі 12 айға дейінгі депозиттердің жиыны	24.388.943	19.659.853
90 күнге дейінгі мерзімге орналастырылған ҚРҰБ ноттары	9.962.789	—
Жиыны 90 күнге дейінгі мерзімге орналастырылған ҚРҰБ ноттары	9.962.789	—
Күтілетін кредиттік залаалдар үшін резерв шегерілгенге дейін ақша қаражаты мен олардың баламаларының жиыны	96.911.825	53.632.578
Күтілетін кредиттік залаалдарға арналған резерв	(2.264)	(1.488)
Күтілетін кредиттік залаалдарға арналған резервті шегергендегі ақша қаражаты мен олардың баламаларының жиыны	96.909.561	53.631.090

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның бір банкте шоттары бар, онда ақша қаражаттарының қалдықтары мен олардың баламаларының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10%-дан астамын құрайды. Көрсетілген банктегі қалдықтардың жиынтық көлемі 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 25.107.789 мың теңгені немесе ақша қаражаты мен олардың баламаларының жалпы сомасының 91%-ын құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсанда: бір банкте 21.103.971 мың теңге немесе 39,35% мөлшерінде).

2025 жылғы 31 Желтоқсанда Компания Қазақстан қор биржасында «кері «РЕПО» шарттарын жасасты. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алу және кері сату («кері РЕПО») шарттарында «Қазақстан орнықтылық қоры» АҚ облигациялары және Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық ноталары түрінде қамтамасыз ету болады. Кепілге салынған бағалы қағаздардың әділ құны 2025 жылғы 31 желтоқсанға 37.388.154 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 12.789.465 мың теңге).

Кредиттік рейтингтер «Standard & Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылады. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары мерзімі өткен емес және кредиттік тәуекелдің 1 сатысына жатқызылған.

Кредиттік сапаны талдау

Қолма-қол ақша негізінен кредиттік ұпайы жоғары және тәуекелі төмен құралдармен ұсынылған. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 12 айлық күтілетін кредиттік шығындарға тең сомада ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша күтілетін кредиттік шығындар үшін бағалау резервін мойындады.

(Мың теңгемен)

7. Кредиттік ұйымдарындағы қаражат

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік ұйымдардағы қаражат келесі позицияларды қамтиды:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат		
- кредиттік рейтингісі BBB- тап BBB+	2.434.260	2.433.992
Күтілетін кредиттік залаалдар үшін резерв шегерілгенге дейін кредиттік ұйымдардағы қаражаттың жиыны	2.434.260	2.433.992
Күтілетін кредиттік залаалдарға арналған резерв	(29)	(22)
Күтілетін кредиттік залаалдарға арналған резервті шегергендегі кредиттік ұйымдардағы қаражаттың жиыны	2.434.231	2.433.970

Кредиттік рейтингтер «Standard & Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылады. Кредиттік ұйымдардағы қаражат мерзімі өткен болып табымайды.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік ұйымдардағы қаражат шетел валютасындағы 2.434.231 мың теңге мөлшеріндегі банктердегі депозиттерді қамтиды (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 2.433.970 мың теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияда меншікті капиталдың 10%-дан астамын құрайтын банктерде қалдықтар болған жоқ (2024 жылғы 31 желтоқсанда қалдықтар болған жоқ).

Кредиттік ұйымдардағы қаражат бойынша қалдықтар мерзімі өткен болып табымайды және кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатқызылады.

Кредиттік сапаны талау

кредиттік ұйымдардағы қаражат негізінен кредиттік ұпайлары жоғары және тәуекел деңгейі төмен құралдармен ұсынылған.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания кредиттік ұйымдардағы қаражат бойынша күтілетін кредиттік залаалдардың бағалау резервін 12 айлық күтілетін кредиттік залаалдарға тең сомада мойындады.

8. Клиенттерге кредиттер

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге несие келесі позицияларды қамтиды:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Заңды тұлғаларға берілген несиелер	19.153.528	24.514.182
Жеке тұлғаларға берілген несиелер	2.583.801	2.649.039
ККЗ бойынша резервті шегергенге дейінгі клиенттерге кредиттердің жиыны	21.737.329	27.163.221
ККЗ бойынша резерв	(14.038.479)	(19.606.531)
Клиенттерге кредиттер	7.698.850	7.556.690

(Мың теңгемен)

8. Клиенттерге несие, жалғасы**Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві**

Төмендегі кестеде 2025 жыл бойынша заңды тұлғаларға қатысты ККЗ резервтеріндегі өзгерістердің талдауы келтірілген:

	2025 жыл			Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін залаалдар	2-кезең Кредиттік– құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік– құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін залаалдар	
Заңды тұлғалар				
2025 жылғы 1 қаңтарға арналған ККЗ резерві	18.062	–	17.678.069	17.696.131
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	93.658	–	–	93.658
1-сатыға ауыстыру	9.053	(9.053)	–	–
2-сатыға ауыстыру	(316)	1.012.945	(1.012.629)	–
3-сатыға ауыстыру	–	–	–	–
Шығындарға арналған бағалау резервінің таза қалпына келтірілуі	(26.799)	(148.048)	(1.532.614)	(1.707.461)
Күтілетін кредиттік шығындардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	–	–	125.785	125.785
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(4.105.804)	(4.105.804)
2025 жылдың 31 желтоқсанында	93.658	855.844	11.152.807	12.102.309

Төмендегі кестеде 2025 жыл бойынша жеке тұлғаларға қатысты ККЗ резервтеріндегі өзгерістердің талдауы келтірілген:

	2025 жыл			Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін залаалдар	2-кезең Кредиттік– құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік– құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін залаалдар	
Жеке тұлғалар				
2025 жылғы 1 қаңтарға арналған ККЗ резерві	–	–	1.910.400	1.910.400
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	–	–	–	–
1-сатыға ауыстыру	–	–	–	–
2-сатыға ауыстыру	–	–	–	–
3-сатыға ауыстыру	–	–	–	–
Залаалдар бойынша бағалау резервін таза құру	–	–	118.426	118.426
Күтілетін кредиттік шығындардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	–	–	21.036	21.036
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(113.692)	(113.692)
2025 жылдың 31 желтоқсанында	–	–	1.936.170	1.936.170

(Мың теңгемен)

8. Клиенттерге несие, жалғасы

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві, жалғасы

Төмендегі кестеде 2024 жыл бойынша заңды тұлғаларға қатысты ККЗ резервтеріндегі өзгерістердің талдауы келтірілген:

	2024 жыл			Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін залаалдар	2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік- құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін күтілетін залаалдар	
Заңды тұлғалар				
2024 жылғы 1 қаңтарға арналған ККЗ резерві	763	14.091	17.855.171	17.870.025
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	27.770	—	—	27.770
1-сатыға ауыстыру	11.209	(11.209)	—	—
2-сатыға ауыстыру	—	—	—	—
3-сатыға ауыстыру	(5.601)	(2.916)	8.517	—
Таза (қалпына келтіру)/шығынға бағалау резервін құру	(16.079)	34	(486.260)	(502.305)
Күтілетін кредиттік шығындардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	—	—	300.641	300.641
Есептен шығарылған сомалар	—	—	—	—
2024 жылдың 31 желтоқсанында	18.062	—	17.678.069	17.696.131

Төмендегі кестеде 2024 жыл бойынша жеке тұлғаларға қатысты ККЗ резервтеріндегі өзгерістердің талдауы келтірілген:

	2024 жыл			Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін залаалдар	2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік- құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін күтілетін залаалдар	
Жеке тұлғалар				
2024 жылғы 1 қаңтарға арналған ККЗ резерві	—	489.659	1.381.268	1.870.927
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	—	—	—	—
1-сатыға ауыстыру	—	—	—	—
2-сатыға ауыстыру	—	—	—	—
3-сатыға ауыстыру	—	(489.659)	489.659	—
Таза (қалпына келтіру)/шығынға бағалау резервін құру	—	—	36.393	36.393
Күтілетін кредиттік шығындардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	—	—	3.080	3.080
Есептен шығарылған сомалар	—	—	—	—
2024 жылдың 31 желтоқсанында	—	—	1.910.400	1.910.400

(Мың теңгемен)

8. Клиенттерге несие, жалғасы

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві, жалғасы

2025 жылғы 31 желтоқсандағы клиенттерге кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдар үшін резервтің мөлшерін айқындау кезінде басшылық мынадай болжамдар жасады:

- Кредиттік сапаны есепке алу бойынша 1-кезеңге жатқызылған кредиттер бойынша PD деңгейі 7,27%-ды, кредиттік сапаның 2-кезеңіне жатқызылғандар бойынша — қарыз алушы кредитінің сегментіне және өтелуіне дейінгі жылдар санына байланысты 46,63%-ды құрады;
- 1-кезеңге жатқызылған кредиттер бойынша LGD деңгейі орташа есеппен 77%-ды, 2-кезеңге жатқызылған кредиттер бойынша — орташа есеппен 69%-ды, 3-кезеңге жатқызылғандар бойынша — орташа есеппен 64%-ды құрады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы клиенттерге кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдар үшін резервтің мөлшерін айқындау кезінде басшылық мынадай болжамдар жасады:

- кредиттік сапаны есепке алу бойынша 1-кезеңге жатқызылған кредиттер бойынша PD деңгейі қарыз алушының кредиті өтелгенге дейінгі жыл сегменті мен санына байланысты 3,17%-6,22% құрады;
- 1 және 3 кезеңдерге бөлінген несиелер бойынша LGD деңгейі сәйкесінше орта есеппен 38% және 59% құрады.

Жоғарыда келтірілген бағалардың өзгеруі берілген несиелер бойынша күтілетін кредиттік шығындар үшін резервтің мөлшеріне әсер етуі мүмкін. Мысалы, болжамды ақша ағындарының таза ағымдағы құнының мөлшері 1 пайызға артқан жағдайда, 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген кредиттер бойынша залалдарға арналған бағалау резервінің мөлшері 47.798 мың теңгеге аз болар еді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 66.276 мың теңгеге аз болар еді).

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге кредиттердің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген:

Заңды тұлғалар	2025 жылдың 31 желтоқсаны			Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең Кредиттік- құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	
– Мерзімі өтпеген	1.679.679	584.147	2.282.058	4.545.884
– кемінде 30 күн мерзімі өткен	–	–	2.142.750	2.142.750
– мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 90 күннен төмен	–	2.091.350	24.663	2.116.013
– мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 180 күннен төмен	–	–	491.617	491.617
– мерзімі 181 күннен асқан, бірақ 1 жылдан төмен	–	–	412.496	412.496
– 1 жылдан аса мерзімі өткен	–	–	9.444.768	9.444.768
	1.679.679	2.675.497	14.798.352	19.153.528
Залал бойынша бағалау резерві	(93.658)	(855.844)	(11.152.807)	(12.102.309)
Клиенттерге кредиттердің жиыны	1.586.021	1.819.653	3.645.545	7.051.219

(Мың теңгемен)

8. Клиенттерге несие, жалғасы

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві, жалғасы

2025 жылдың 31 желтоқсаны				
	1-кезең 12-айлық күтілетін кредиттік залаалдар	2-кезең Кредиттік– құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік– құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	Жиыны
Жеке тұлғалар				
– Мерзімі өтпеген	–	–	–	–
– кемінде 30 күн мерзімі өткен	–	–	–	–
– мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 90 күннен төмен	–	–	–	–
– мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 180 күннен төмен	–	–	–	–
– мерзімі 181 күннен асқан, бірақ 1 жылдан төмен	–	–	149.306	149.306
– 1 жылдан аса мерзімі өткен	–	–	2.434.495	2.434.495
	–	–	2.583.801	2.583.801
Залаал бойынша бағалау резерві	–	–	(1.936.170)	(1.936.170)
Клиенттерге кредиттердің жиыны	–	–	647.631	647.631

2024 жылдың 31 желтоқсаны				
	1-кезең 12-айлық күтілетін кредиттік залаалдар	2-кезең Кредиттік– құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік– құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	Жиыны
Заңды тұлғалар				
– Мерзімі өтпеген	355.781	–	5.186.654	5.542.435
– кемінде 30 күн мерзімі өткен	–	–	2.171.558	2.171.558
– мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 90 күннен төмен	–	–	781.471	781.471
– мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 180 күннен төмен	–	–	463.737	463.737
– мерзімі 181 күннен асқан, бірақ 1 жылдан төмен	–	–	1.403.863	1.403.863
– 1 жылдан аса мерзімі өткен	–	–	14.151.118	14.151.118
	355.781	–	24.158.401	24.514.182
Залаал бойынша бағалау резерві	(18.062)	–	(17.678.069)	(17.696.131)
Клиенттерге кредиттердің жиыны	337.719	–	6.480.332	6.818.051

(Мың теңгемен)

8. Клиенттерге несие, жалғасы

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві, жалғасы

	2024 жылдың 31 желтоқсаны			Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін кредиттік залаалдар	2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік- құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	
Жеке тұлғалар				
– Мерзімі өтпеген	2.482	–	–	2.482
– кемінде 30 күн мерзімі өткен	–	–	–	–
– мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 90 күннен төмен	–	–	1.576	1.576
– мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 180 күннен төмен	–	–	831.641	831.641
– мерзімі 181 күннен асқан, бірақ 1 жылдан төмен	–	–	–	–
– 1 жылдан аса мерзімі өткен	–	–	1.813.340	1.813.340
	2.482	–	2.646.557	2.649.039
Залаал бойынша бағалау резерві	–	–	(1.910.400)	(1.910.400)
Клиенттерге кредиттердің жиыны	2.482	–	736.157	738.639

Жалпы баланстық құнның өзгеруін талдау

Бұдан әрі клиенттерге кредиттердің жалпы баланстық құнындағы елеулі өзгерістер күтілетін кредиттік залаалдар үшін бағалау резервтерінің өзгеруіне қалай ықпал еткені түсіндіріледі.

2025 жыл ішінде 3-кезеңдегі клиенттерге берілген кредиттерді өтеу, соның ішінде кепілдік қамтамасыз етуді алып қою есебінен, жалпы сомасы 2.249.830 мың теңгеге (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 1.096.242 мың теңге) 3-кезеңдегі клиенттерге берілген кредиттер бойынша 1.769.317 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залаалдарға арналған резервтің азаюына әкелді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 572.517 мың теңге).

2025 жыл ішінде Компания төлемді бөліп төлеу шарттарымен цессия шартын жасасты, соған сәйкес жалпы сомасы 3.888.214 мың теңгеге 5 контрагент бойынша берешекті берді. Осы кредиттің әділ құны бастапқы тану кезінде жылдық 21,7% нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконтталған барлық болашақ ақшалай түсімдердің келтірілген құны ретінде бағаланды. Алдыңғы қарыз шарттарын тануды тоқтату және цессия шартын жасасу нәтижесінде Компания пайда немесе залаал және өзге де жиынтық табыс туралы есепте амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттерді тануды тоқтатудан 1.783.241 мың теңге сомасына кіріс таныды.

Қамтамасыз ету және кредиттік тәуекелді төмендететін басқа құралдар

Компания қамтамасыз етуді талап ететін кепілдік мөлшері мен түрі контрагенттің кредиттік тәуекелін бағалауға байланысты. Қамтамасыз ету түрлері мен бағалау параметрлерінің рұқсат етілуіне қатысты қағидадар белгіленді.

Коммерциялық несие беру кезінде алынған қамтамасыз етудің негізгі түрлері жылжымайтын мүлік, жер, ауылшаруашылық техникасы болып табылады.

Алып қойылған қамтамасыз ету

Компания клиенттерге берілген кредиттерді қамтамасыз етуге бақылау алу жолымен белгілі бір активтерді сатып алды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мұндай активтердің баланстық құны 1.427.818 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 162,185 мың теңге) құрады.

Компанияның саясаты аталған активтерді қысқа мерзімде сатуды көздейді.

(Мың теңгемен)

8. Клиенттерге несие, жалғасы

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві, жалғасы

Қамтамасыз ету және кредиттік тәуекелді төмендететін басқа құралдар, жалғасы

Келесі кестеде қамтамасыз ету түрлері бойынша 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге кредиттерге қатысты (шығынға бағалау резервін шегергенде) кредит сапасын арттырудың қамтамасыз етілуі және өзге де құралдары туралы ақпарат берілген:

	<i>Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең ішінде бағаланған қамтамасыз ету үшін</i>	
	<i>Клиенттерге кредиттер, бааланстық құн</i>	<i>Қамтамасыз ету үшін</i>
12 ай шегінде күтілетін кредиттік шығындар бойынша клиенттерге кредиттер:		
Қамтамасыз етусіз және несие сапасын арттырудың басқа құралдарынсыз	1.586.021	—
12 ай шегінде күтілетін кредиттік шығындар бойынша клиенттерге кредиттер жиыны	1.586.021	—
Кредиттік-құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім бойы күтілетін кредиттік залаалдар бойынша клиенттерге кредиттер:		
Жылажымайтын мүлік	1.819.653	1.819.653
Кредиттік-құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар бойынша клиенттерге кредиттердің жиыны	1.819.653	1.819.653
Кредиттік-құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім бойы күтілетін кредиттік залаалдар бойынша клиенттерге кредиттер:		
Жылажымайтын мүлік	4.209.316	4.209.316
Көлік құралдары	4.423	4.423
Жер телімдері	5.376	5.376
Өзге де қамтамасыз ету	43.420	43.420
Қамтамасыз етусіз және несие сапасын арттырудың басқа құралдарынсыз	30.641	—
Кредиттік-құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар бойынша клиенттерге кредиттердің жиыны	4.293.176	4.262.535
Клиенттерге кредиттердің жиыны	7.698.850	6.082.188

(Мың теңгемен)

8. Клиенттерге несие, жалғасы

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге кредиттер бойынша ККЗ бойынша бағалау резерві, жалғасы

Қамтамасыз ету және кредиттік тәуекелді төмендететін басқа құралдар, жалғасы

Келесі кестеде қамтамасыз ету түрлері бойынша 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге кредиттерге қатысты (құнсыздануға арналған резервті шегергенде) кредит сапасын арттырудың қамтамасыз етілуі және өзге де құралдары туралы ақпарат берілген:

	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең ішінде бағаланған қамтамасыз ету үшін	
	Клиенттерге кредиттер, баланстық құн	Қамтамасыз ету үшін
12 ай шегінде күтілетін кредиттік шығындар бойынша клиенттерге кредиттер:		
Жылжымайтын мүлік	2.482	2.482
Қамтамасыз етусіз және несие сапасын арттырудың басқа құралдарынсыз	337.719	–
12 ай шегінде күтілетін кредиттік шығындар бойынша клиенттерге кредиттер жиыны	340.201	2.482
Кредиттік-құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім бойы күтілетін кредиттік залалдар бойынша клиенттерге кредиттер:		
Жылжымайтын мүлік	7.094.301	7.094.301
Көлік құралдары	9.490	9.490
Жер телімдері	5.452	5.452
Өзге де қамтамасыз ету	74.405	74.405
Қамтамасыз етусіз және несие сапасын арттырудың басқа құралдарынсыз	32.841	–
Кредиттік-құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар бойынша клиенттерге кредиттердің жиыны	7.216.489	7.183.648
Клиенттерге кредиттердің жиыны	7.556.690	7.186.130

Басшылық қамтамасыз етудің нарықтық құнына мониторингті жүзеге асырады, Негізгі Келісімге сәйкес қосымша қамтамасыз етуді сұратады, сонқұнсызданудан болған шығындарға резервтің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамтамасыз етудің нарықтық құнын қадағалайды.

Клиенттерге кредит шоғырландыру

2025 жылғы 31 желтоқсанда Компанияның он ірі тәуелсіз тарапқа берген кредиттерінің шоғырлануы 11.573.268 мың теңгені немесе жиынтық кредиттік қоржынның 53,24%-ын құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 13.087.205 мың теңге немесе жиынтық кредиттік қоржынның 51,08%-ы). 2025 жылғы 31 желтоқсанда осы кредиттер бойынша 6.980.972 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв құрылды (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 9.776.015 мың теңге).

Кредиттер экономиканың ауыл шаруашылығы секторында қызметін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасындағы клиенттерге беріледі.

(Мың теңгемеген)

9. Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекті талдау төменде келтірілген:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
бір жылдан кем	194.465.891	165.983.191
1 жылдан 2 жылға дейін	132.592.926	112.034.689
2 жылдан 3 жылға дейін	138.216.358	116.126.346
3 жылдан 4 жылға дейін	135.134.509	118.427.794
4 жылдан 5 жылға дейін	131.500.905	111.151.962
5 жылдан жоғары	265.449.146	291.086.880
Ең төменгі жалдау төлемдері	997.359.735	914.810.862
Еңбекпен табыламаған қаржылық табысты шегергенде		
бір жылдан кем	(9.861.190)	(9.007.082)
1 жылдан 5 жылға дейін	(142.919.416)	(143.185.844)
5 жылдан жоғары	(114.891.922)	(151.823.607)
Еңбекпен табыламаған қаржылық табысты шегергенде, жиын	(267.672.528)	(304.016.533)
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(64.524.662)	(60.541.922)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	665.162.545	550.252.407

2025 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты күтілетін кредиттік залалдар резервінің мөлшерін айқындау кезінде басшылық келесі жорамалдарды қолданды:

- Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты 1-кезеңге жатқызылған кредиттік сапа есебі бойынша PD деңгейі 0,95%-дан 8,82 %-ға дейін, ал 2-кезеңге жатқызылған кредиттік сапа бойынша 14,65%-дан 56,59%-ға дейін құрады, бұл сегментке және қарыз алушының кредиті өтелетін жылдар санына байланысты өзгеріп отыр.
- Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты LGD деңгейі 1-кезең үшін орташа есеппен 16%, 2-кезең үшін – орташа есеппен 21,15%, ал 3-кезең үшін – орташа есеппен 39,7% құрады.

2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты күтілетін кредиттік залалдар резервінің мөлшерін айқындау кезінде басшылық келесі жорамалдарды қолданды:

- Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты 1-кезеңге жатқызылған кредиттік сапа есебі бойынша PD деңгейі 0,61%-дан 6,62%-ға дейін, ал 2-кезеңге жатқызылған кредиттік сапа бойынша 14,14%-дан 56%-ға дейін құрады, бұл сегментке және қарыз алушының кредиті өтелетін жылдар санына байланысты өзгеріп отыр.
- Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты LGD деңгейі 1-кезең үшін орташа есеппен 14%, 2-кезең үшін – орташа есеппен 18,5%, ал 3-кезең үшін – орташа есеппен 28,6% құрады.

Жоғарыда келтірілген бағалаулардың өзгеруі қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік шығындар бойынша резервтің мөлшеріне әсер етуі мүмкін. Мысалы, болжамды ақша ағындарының ағымдағы уақытқа келтірілген таза құнының шамасы плюс бір пайызға өзгерген жағдайда, 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша залалдарға арналған бағалау резервінің мөлшері 856.017 мың теңгеге төмен (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 989.386 мың теңгеге) болар еді.

Жоғарыда аталған фактілер қарыз алушыларға негізгі борыш пен сыйақы бойынша төлемді кейінге қалдыра отырып, қайта құрылымдауды және ұзартуды ұсынуға байланысты несиелік портфелінің сапасына әсер етті.

Айта кететін жайт, Компания активтердің сапасының нашарлау тәуекелін төмендету бойынша тұрақты түрде іс-шаралар жүргізеді, оған қарыз алушылардың/лизинг алушылардың қаржылық жағдайын мониторингтеу, лизинг және кепіл мүлкін бақылау мен сақтандыру, сондай-ақ активтер құнсыздануы әдістемесін жетілдіру жатады.

(Мың теңгемен)

9. Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек, жалғасы

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі ККЗ резервінің өзгерістері бойынша талдау келтірілген:

	2025 жыл				Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін залаалдар	2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін залаалдар	СҚКҚ Сатып алынған немесе құрылған кредит бойынша құнсыздан- ған	
2025 жылғы 1 қаңтарға арналған ККЗ резерві	4.224.029	3.591.723	52.697.301	28.869	60.541.922
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	5.213.106	—	—	—	5.213.106
1-сатыға ауыстыру	7.536.189	(5.221.235)	(2.314.954)	—	—
2-сатыға ауыстыру	(1.174.176)	13.181.025	(12.006.849)	—	—
3-сатыға ауыстыру	(73.803)	(3.470.499)	3.544.302	—	—
Таза (қалпына келтіру) өтеуді ескере отырып, шығынға бағалау резервін құру	(7.257.866)	(1.065.038)	8.117.212	(7.060)	(212.752)
Дисконттың босатылуы	—	—	3.592.661	—	3.592.661
Есептен шығарылған сомалар	—	—	(4.610.275)	—	(4.610.275)
2025 жылдың 31 желтоқсаны	8.467.479	7.015.976	49.019.398	21.809	64.524.662

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі ККЗ резервтерінің өзгерістері бойынша талдау келтірілген:

	2024 жыл				Жиыны
	1-кезең 12-айлық күтілетін залаалдар	2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар	3-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін залаалдар	СҚКҚ Сатып алынған немесе құрылған кредит бойынша құнсыздан- ған	
2024 жылғы 1 қаңтарға арналған ККЗ резерві	3.053.459	3.422.778	31.141.676	8.207	37.626.120
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған активтер	6.477.294	—	—	11.004	6.488.298
1-сатыға ауыстыру	2.495.175	(2.301.558)	(193.617)	—	—
2-сатыға ауыстыру	(1.327.942)	3.788.845	(2.460.903)	—	—
3-сатыға ауыстыру	(690.956)	(5.237.348)	5.928.304	—	—
Таза (қалпына келтіру)/өтеуді ескере отырып, шығынға бағалау резервін құру	(5.783.001)	3.919.006	18.389.091	9.658	16.534.754
Дисконттың босатылуы	—	—	2.917.395	—	2.917.395
Есептен шығарылған сомалар	—	—	(3.024.645)	—	(3.024.645)
2024 жылдың 31 желтоқсаны	4.224.029	3.591.723	52.697.301	28.869	60.541.922

(Мың теңгемен)

9. Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек, жалғасы**Қаржылық жалдау портфелінің несиелік сапасы**

Төмендегі кестеде 2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қаржылық жалдау портфелінің несиелік сапасы туралы ақпарат берілген:

<i>2025 жылдың 31 желтоқсаны</i>					
	<i>1-кезең 12-айлық күтілетін залаалдар</i>	<i>2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар</i>	<i>3-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін залаалдар</i>	<i>СҚКҚ Сатып алынған немесе құрылған кредит бойынша құнсыздан- ған</i>	<i>Жиыны</i>
– Мерзімі өтпеген	534.584.015	38.634.160	45.025.276	19.427	618.262.878
– кемінде 30 күн мерзімі өткен	16.093.780	11.845.689	13.402.816	2.552	41.344.837
– мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 90 күннен төмен	–	12.126.116	13.770.736	18.176	25.915.028
– мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 180 күннен төмен	–	–	6.266.159	–	6.266.159
– мерзімі 181 күннен асқан, бірақ 1 жылдан төмен	–	–	5.272.624	13.355	5.285.979
– 1 жылдан аса мерзімі өткен	–	–	32.612.326	–	32.612.326
	550.677.795	62.605.965	116.349.937	53.510	729.687.207
Залал бойынша бағалау резерві	(8.467.479)	(7.015.976)	(49.019.398)	(21.809)	(64.524.662)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің жиыны	542.210.316	55.589.989	67.330.539	31.701	665.162.545

(Мың теңгемен)

9. Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек, жалғасы**Қаржылық жалдау портфелінің несиелік сапасы, жалғасы**

2024 жылдың 31 желтоқсаны					
	1-кезең 12-айлық күтілетін залалдар	2-кезең Кредиттік- құнсызданба- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін залалдар	СҚКҚ Сатып алынған немесе құрылған кредит бойынша құнсыздан- ған	Жиынты
– Мерзімі өтпеген	386.152.147	15.726.363	77.338.987	26.109	479.243.606
– кемінде 30 күн мерзімі өткен	18.437.345	4.076.425	23.461.390	3.219	45.978.379
– мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 90 күннен төмен	–	21.327.037	21.190.992	18.134	42.536.163
– мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 180 күннен төмен	–	–	9.775.438	25.572	9.801.010
– мерзімі 181 күннен асқан, бірақ 1 жылдан төмен	–	–	6.117.345	–	6.117.345
– 1 жылдан аса мерзімі өткен	–	–	27.117.826	–	27.117.826
	404.589.492	41.129.825	165.001.978	73.034	610.794.329
Залал бойынша бағалау резерві	(4.224.029)	(3.591.723)	(52.697.301)	(28.869)	(60.541.922)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің жиыны	400.365.463	37.538.102	112.304.677	44.165	550.252.407

Жалпы баланстық құнның өзгеруін талдау

2025 жыл ішінде лизингтік мәмілелерді қаржыландырудың өсуі жалпы сомасы 256.425.248 мың теңгеге қоржынның жалпы баланстық құнының өсуіне (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 207.893.160 мың теңге) және қоржын бойынша 5.213.106 мың теңге мөлшерінде залалдарға арналған бағалау резервінің тиісті ұлғаюына (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 6.477.294 мың теңге) негіз болды.

3-кезеңге жатқызылған қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің 19.663.860 мың теңге мөлшерінде өтелуі (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 10.309.260 мың теңге) 7.259.225 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтің азаюына әкелді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 2.527.650 мың теңге).

Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің 41.049.055 мың теңге мөлшерінде 3-кезеңге ауыстырылуы (2024 жылғы 31 желтоқсанда 94.395.544 мың теңге) 4.406.405 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтің ұлғаюына әкелді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 8.107.941 мың теңге).

Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің 62.270.695 мың теңге мөлшерінде 3-кезеңнен 2-кезеңге ауыстырылуы (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 19.865.307 мың теңге) 7.569.410 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтің азаюына әкелді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 1.312.285 мың теңге).

Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің 72.610.870 мың теңге мөлшерінде 1-кезеңнен 2-кезеңге ауыстырылуы (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 72.688.740 мың теңге) 6.164.285 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтің ұлғаюына әкелді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 6.532.443 мың теңге).

Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің 69.929.261 теңге мөлшерінде 2-кезеңнен 1-кезеңге ауыстырылуы (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 22.283.828 мың теңге) 4.269.521 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтің азаюына әкелді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 2.142.530 мың теңге).

(Мың теңгемен)

9. Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек, жалғасы**Қамтамасыз етуді талдау**

Төмендегі кестеде 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке (залаалдарға арналған бағаланған резервті пегергендегі) қатысты қамтамасыз ету, жааға алынған активтер және кредит санасын арттырудың өзге құралдары туралы ақпарат қамтамасыз ету түрлері бойынша келтірілген:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны		2024 жылдың 31 желтоқсаны	
	Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек, баланстық құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең ішінде бағаланған қамтамасыз ету үшін	Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек, баланстық құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең ішінде бағаланған қамтамасыз ету үшін
12 ай ішінде күтілетін кредиттік шығындар болатын жаадау:				
Көлік құралдары	534.113.224	534.113.224	389.962.802	389.962.802
Жыақымайтын мүлік	7.564.135	7.564.135	5.308.580	5.308.580
Жаадық	230.371	230.371	4.914.228	4.914.228
Өзге активтер	46.615	46.615	—	—
Қамтамасыз етусіз	255.971	—	179.854	—
12 ай шегінде күтілетін кредиттік шығындар болатын жаадау жиыны	542.210.316	541.954.345	400.365.464	400.185.610
Кредиттік-құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар болатын жаадау:				
Көлік құралдары	52.718.080	52.718.080	35.622.346	35.622.346
Жыақымайтын мүлік	2.857.390	2.857.390	1.312.154	1.312.154
Жаадық	14.519	14.519	597.427	597.427
Қамтамасыз етусіз	—	—	6.174	—
Кредиттік-құнсызданбаған активтер бойынша барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар болатын жаадау жиыны	55.589.989	55.589.989	37.538.101	37.531.927
Кредиттік-құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар болатын жаадау:				
Көлік құралдары	54.445.749	54.445.749	94.051.029	94.051.029
Жыақымайтын мүлік	12.299.475	12.299.475	16.370.304	16.370.304
Жаадық	537.307	537.307	1.749.866	1.749.866
Өзге активтер	26.798	26.798	121.413	121.413
Қамтамасыз етусіз	21.210	—	12.065	—
Кредиттік-құнсызданған активтер бойынша барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залаалдар болатын жаадау жиыны	67.330.539	67.309.329	112.304.677	112.292.612
СҚҚҚ-активтері				
Көлік құралдары	31.701	31.701	44.165	44.165
СҚҚҚ-активтер жиыны	31.701	31.701	44.165	44.165
Қаржылық жаадау бойынша дебиторлық берешектің жиыны	665.162.545	664.885.364	550.252.407	550.054.314

Бұрын келтірілген кесте артық қамтамасыз ету құнын жоады.

(Мың теңгемен)

9. Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек, жалғасы**Лизинг заттарын алу**

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компания 2.289.496 мың теңге мөлшерінде лизинг нысандарын алып қойды (2024 жылғы: 1.233.874 мың теңге).

Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің шоғырлануы

2025 жылғы 31 желтоқсанда Компанияның он ірі тәуелсіз тарапқа берген қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешегінің шоғырлануы 33.477.000 мың теңгені немесе қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің жиынтық сомасының 4,6%-ын құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 26.641.313 мың теңге немесе 4,36%). 2025 жылғы 31 желтоқсанда Компания таныған осы дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв 4.331.526 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 4.347.488 мың теңге).

10. Берілген аванстар

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген аванстар келесі позицияларды қамтиды:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Ауыл шаруашылығы техникасы үшін берілген аванстар	24.367.180	4.004.431
Жабдықтар үшін берілген аванстар	10.770	10.770
Басқа да берілген аванстар	2.912	442
	24.380.862	4.015.643
Құнсыздануға арналған резерв (22-ескертпе)	(11.283)	(11.283)
Берілген аванстар	24.369.579	4.004.360

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аванстар кейіннен қаржылық жалдауға беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын, жабдықтарды және ірі қара малды жеткізуге арналған алдын ала төлемді білдіреді.

11. Акционер алдындағы берешек

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акционер алдындағы қарызға мыналар кіреді:

	Шарт	Валюта	Өтеу күні	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ	16.07.2021 жылғы №20-076451-01- КЛ/2 қарыз шарты	Теңге	2026	1.649.012	3.294.418
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ	03.10.2022 жылғы №1669-ЦА- АБ/1 қарыз шарты	Теңге	2032	3.516.736	4.002.056
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ	10.12.2019 жылғы №1595-ЦА- АБ/2 қарыз шарты	Теңге	2029	2.996.830	3.680.083
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ	28.12.2018 жылғы №1564-ЦА- АТ/1 қарыз шарты	Теңге	2025	—	1.972.839
Акционер алдындағы берешек				8.162.578	12.949.396

2018 жылғы 27 желтоқсанда Компания мен «Аграрлық кредиттік корпорация» АҚ арасында 15.000.000 мың теңге сомасына, жеті жыл мерзімге және жылдық 5,0% номиналдық сыйақы мөлшерлемесімен қаражат тартуға арналған №1564-ЦА-АТ кредиттік желіні ашу туралы негіздемелік келісім жасалды. Осы келісім шеңберінде Компания 13.000.000 мың теңге көлемінде қаражат алды. Алынған қаражаттың әділетті құны бастапқы тану кезінде шарттарға сәйкес болашақ ақша ағындарын жылдық 8,32% нарықтық сыйақы мөлшерлемесімен дисконттау арқылы есептелді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл берешек өтелді (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 1.972.839 мың теңге).

2019 жылғы 28 қарашада Компания мен «Аграрлық кредиттік корпорация» АҚ арасында 15.000.000 мың теңге сомасына, жеті жыл мерзімге және жылдық 5,0% номиналдық сыйақы мөлшерлемесімен қаражат тартуға арналған №1595-ЦА-АБ кредиттік желіні ашу туралы негіздемелік келісім жасалды. Осы келісім шеңберінде Компания 8.225.000 мың теңге көлемінде қаражат алды. Алынған қаражаттың әділетті құны бастапқы тану кезінде шарттарға сәйкес болашақ ақша ағындарын жылдық 9,58% нарықтық сыйақы мөлшерлемесімен дисконттау арқылы есептелді. Бұл берешектің баланстық құны 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 2.996.830 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 3.680.083 мың теңге).

(Мың теңгемен)

11. Акционер алдындағы берешек, жалғасы

2022 жылғы 3 қазанда Компания Акционермен он жыл мерзімге және жылдық 13,0% номиналдық пайыздық мөлшерлеме бойынша №1 қосымша келісімге ИДЗ №№1669-ЦА-АБ/1 қол қойды, оның шеңберінде Компания 5.000.000 мың теңге көлемінде қаражат алды. Алынған қаражаттың әділетті құны бастапқы тану кезінде шарттарға сәйкес болашақ ақша ағындарын жылдық 14,97% нарықтық сыйақы мөлшерлемесімен дисконттау арқылы есептелді. Бұл берешектің баланстық құны 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3.516.736 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 4.002.056 мың теңге).

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компания Акционермен жасалған шарттар бойынша шектеуші қаржылық шарттарды орындау талаптарын сақтап отыр. Акционер алдындағы берешек кепілдік мүлікпен қамтамасыз етілмеген.

12. «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек мыналарды қамтиды:

	Шарт	Валюта	Өтеу мерзімі	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	№ 25 Қарыз шарты	Теңге	2041	14.420.531	13.367.595
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек				14.420.531	13.367.595

Компания мен «Ұлттық инвестициялық холдинг «ҚазАгро» АҚ арасындағы бұрын берілген қарыздың құрылымын оңтайландыру шеңберінде және Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан бөлінген қаражат есебінен бұрын жасалған шарттар бойынша берешек сомаларын біріктіру жолымен 2021 жылғы 16 маусымда №25 қарыз шартына қол қойылды. Қарыздың жалпы сомасы – 50.000.000 мың теңге, қарыз мерзімі – 2041 жылғы 10 ақпанға дейін, номиналдық сыйақы мөлшерлемесі – жылдық 1,02%, дисконттау мөлшерлемесі – жылдық 11,98%. Қарыздың мақсатты тағайындалуы – отандық өндірістегі және/немесе жинақталатын ауыл шаруашылығы техникасын, оның ішінде өздігінен жүретін, тіркемелі және аспалы техниканы, сондай-ақ ауыл шаруашылығы өнімдерін, оларды өңдеу өнімдерін және биологиялық активтерді тасымалдауға арналған отандық өндірістегі және/немесе жинақталатын көлік құралдарын сатып алу және оларды агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне қаржылық лизингке беру.

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компания «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ-мен жасалған шарттар бойынша шектеуші қаржылық талаптарды орындау талаптарын сақтап отыр. «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек кепіл мүлігімен қамтамасыз етілмеген.

13. Кредиттік ұйымдардың қаражаты

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік ұйымдардың қаражатына мыналар кіреді:

	Валюта	Өтеу мерзімі	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ	Теңге	2037-2038 жылдар	10.845.035	9.635.824
«Халық Банкі» АҚ	Теңге	2025 жыл	—	6.548.053
Кредиттік ұйымдардың қаражаты			10.845.035	16.183.877

Өңдеуші өнеркәсіп пен агроөнеркәсіп саласындағы қоршаған ортаны жақсартуға бағытталған жобаларды қаржыландыру шеңберінде және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 2 қыркүйектегі № 604 қаулысымен айқындалған тәртіп пен шарттар бойынша «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен келесі келісімдерге қол қойылды.

2022 жылғы 13 тамызда №5-ДЗ қарыз шартына қол қойылды. Қарыздың жалпы сомасы – 30.000.000 мың теңге, қарыз мерзімі – 2042 жылғы 7 тамызға дейін, номиналдық сыйақы мөлшерлемесі – жылдық 0,35%, бастапқы тану кезінде қарыздың әділ құнын есептеу үшін қолданылған нарықтық мөлшерлемелер жылдық 13,8%-дан 14,19%-ға дейінді құрады.

(Мың теңгемен)

13. Кредиттік ұйымдардың қаражаты, жалғасы

2021 жылғы 2 қыркүйектегі № 604 Үкімет қауалысына өзгерістер енгізілуіне байланысты 2024 жылғы қаңтарда Компания 2022 жылғы 13 тамыздағы №5-ДЗ шартына қосымша келісімге қол қойды, оның шеңберінде қарыз шартының қолданылу мерзімі 2042 жылдан 2038 жылға дейін қысқартылды. Шарт талаптарының елеулі өзгеруіне байланысты Компания бұрын танылған қарызды тоқтатып, оның орнына әділетті құны бойынша жаңа қаржылық міндеттемені тануды жүзеге асырды. Қарыздың әділетті құнын бастапқы тану кезінде есептеу үшін қолданылған нарықтық мөлшерлеме жылдық 14,55% құрады. Дисконт мөлшерінің және қарызды нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алудан түсетін пайданың төмендеуі 2.074.623 мың теңгені құрады және бұрын танылған мемлекеттік субсидияны түзетуге енгізілді (16-ескертпе).

2023 жылғы 1 қарашада «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-мен №9-ДЗ қарыз шартына қол қойылды. Қарыздың жалпы сомасы – 20.000.000 мың теңге, қарыз мерзімі – 2038 жылғы 25 қазанға дейін, номиналдық сыйақы мөлшерлемесі – жылдық 0,35%, ал бастапқы тану кезінде қарыздың әділетті құнын есептеу үшін қолданылған нарықтық мөлшерлеме – жылдық 14,25%. Қарызды нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алудан түсетін пайда мемлекеттік субсидия ретінде танылды, ол қарыз танылған күні 16.846.775 мың теңгені құрады (16-ескертпе).

Қарыздардың мақсатты тағайындауы – қаржылық лизингке кейіннен беру үшін отандық өндірістегі өзігінен жүретін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру.

Компания «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-нан алынған қарыздарды бастапқы тану күндерінде нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді айқындау үшін келесі жорамалдарды қолданды:

- тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі шығарған ұзақ мерзімді облигациялардың кірістілігі негізінде айқындалды;
- Компанияның кредиттік тәуекелге арналған үстемесі.

Шектеуші қаржылық шарттар

Қарыз шарттарының талаптарына сәйкес, Компания кредиттік ұйымдармен жасалған шарттар бойынша белгілі бір қаржылық көрсеткіштерді, оның ішінде 100% дауыс беру құқығы бар акциялары тікелей немесе жанама түрде ұлттық басқарушы холдингке тиесілі ұйымдарға қатысты ҚРҰБ белгілеген пруденциялық нормативтерді сақтау міндетін алады. 2025 жылғы 31 желтоқсан және 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компания кредиторлармен жасалған шарттар бойынша шектеуші қаржылық шарттарды орындау талаптарын сақтап отыр.

(Мың теңгемен)

14. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар келесі позицияларды қамтиды:

	Өтеу күні	Мөлшер- леме, %	Валюта	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Купондық облигациялар шығару	22 шілде 2031 жылы	15,75	Тенге	79.633.608	106.884.039
Купондық облигациялар шығару	8 мамыр 2030 жылы	17,4	Тенге	55.610.443	—
Купондық облигациялар шығару	12 маусым 2030 жылы	18,0	Тенге	54.954.285	—
Купондық облигациялар шығару	12 маусым 2030 жылы	18,0	Тенге	54.954.285	—
Купондық облигациялар шығару	28 шілде 2029 жылы	16,85	Тенге	52.778.523	52.635.248
Купондық облигациялар шығару	23 мамыр 2029 жылы	13,96	Тенге	50.718.970	50.715.239
Купондық облигациялар шығару	20 тамыз 2028 жылы	11,9	Тенге	41.644.966	41.618.434
Купондық облигациялар шығару	2031 жылдың 21 желтоқсаны	11,5	Тенге	25.079.278	25.079.216
Үшінші облигациялық бағдарлама шеңберіндегі екінші шығарылым	12 шілде 2030 жылы	19,25	Тенге	21.740.580	21.755.843
Купондық облигациялар шығару	7 қазан 2030 жылы	19,0	Тенге	20.683.510	—
Купондық облигациялар шығару	2028 жылдың 19 желтоқсаны	18,3	Тенге	16.093.636	—
Купондық облигациялар шығару	2028 жылдың 30 қаңтары	15,75	Тенге	15.988.700	15.987.857
Купондық облигациялар шығару	2028 жылдың 30 қаңтары	15,75	Тенге	10.659.133	10.658.571
Купондық облигациялар шығару	2030 жылдың 7 қазаны	19,0	Тенге	10.368.876	—
Купондық облигациялар шығару	2025 жылдың 30 сәуірі	13,0	Тенге	—	14.911.594
Купондық облигациялар шығару	2025 жылдың 30 сәуірі	14,5	Тенге	—	10.132.480
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				510.908.793	350.378.521

2025 жылғы 8 мамырда Компания номиналды құны 50.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2030 жылғы 8 мамырға дейінгі KZ2C00013910 (KAFIpp8) купондық облигацияларын орналастырды. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

2025 жылғы 12 маусымда Компания номиналды құны 50.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2030 жылғы 12 маусымға дейінгі KZ2C00013944 (KAFIpp9) купондық облигацияларын орналастырды. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

2025 жылғы 12 маусымда Компания номиналды құны 50.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2030 жылғы 12 маусымға дейінгі KZ2C00013951 (KAFIpp10) купондық облигацияларын орналастырды. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

(Мың теңгемен)

14. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар, жалғасы

2025 жылғы 10 қыркүйекте Компания номиналды құны 50.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2030 жылғы 10 қыркүйекке дейінгі KZ2C00013969 (КАФИpp11) купондық облигацияларын орналастырды. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

2025 жылғы 7 қазанда Компания номиналды құны 20.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2030 жылғы 7 қазанға дейінгі KZ2C00015535 (КАФИb16) купондық облигацияларын шығарды. Борыштық бағалы қағаздар отандық өндірістің және (немесе) құрастырудың жоғары өнімді ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды кейіннен лизингке беру үшін қаржыландыру мақсатында шығарылды.

2025 жылғы 7 қазанда Компания номиналды құны 10.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2030 жылғы 7 қазанға дейінгі KZ2C00015543 (КАФИb17) купондық облигацияларын шығарды. Борыштық бағалы қағаздар отандық өндірістің және (немесе) құрастырудың жоғары өнімді ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды кейіннен лизингке беру үшін қаржыландыру мақсатында шығарылды.

2025 жылғы 19 желтоқсанда Компания номиналды құны 16.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2028 жылғы 19 желтоқсанға дейінгі KZ2C00016541 (КАФИb18) купондық облигацияларын шығарды. Борыштық бағалы қағаздар отандық өндірістің және (немесе) құрастырудың жоғары өнімді ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды кейіннен лизингке беру үшін қаржыландыру мақсатында шығарылды.

2024 жылғы 30 қаңтарда Компания 15.000.000 мың теңге номиналдық құнымен KZ2C00010841 (КАФИpp4) купондық облигацияларын шығарды, өтеу мерзімі 2028 жылғы 30 қаңтарға дейін. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

2024 жылғы 30 қаңтарда Компания өтеу мерзімі 2028 жылғы 30 қаңтарға дейін номиналды құны 10.000.000 мың теңге KZ2C00010908 (КАФИpp5) купондық облигацияларын шығарды. Борыштық бағалы қағаздар корпоративті мақсаттар үшін шығарылды.

2024 жылғы 23 мамырда Компания өтеу мерзімі 2029 жылғы 23 мамырға дейін номиналды құны 50.000.000 мың теңге KZ2C00011328 (КАФИpp6) купондық облигацияларын шығарды. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

2024 жылғы 22 шілдеде Компания өтеу мерзімі 2031 жылғы 22 шілдеге дейін номиналды құны 100.000.000 мың теңге KZ2C00011674 (КАФИpp7) купондық облигацияларын шығарды. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін отандық ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

Облигациялардың айналыс мерзімінің аяқталуына байланысты Компания өтеуді жүзеге асырады:

- 2025 жылғы 30 сәуірде облигациялардың айналым мерзімінің аяқталуына байланысты Компания KZ2C00008597 (КАФИpp2) облигацияларын 15.666.250 мың теңге сомасына өтеді, оның ішінде номиналды құны — 15.000.000 мың теңге және купондық сыйақы — 666.250 мың теңге.
- 2025 жылғы 30 сәуірде облигациялардың айналым мерзімінің аяқталуына байланысты Компания KZ2C00009116 (КАФИpp3) облигацияларын 10.612.222 мың теңге сомасына өтеді, оның ішінде номиналды құны — 10.000.000 мың теңге және купондық сыйақы — 612.222 мың теңге.
- 2025 жылғы 5 маусымда Компанияның Директорлар кеңесінің шешімі шеңберінде KZ2C00011674 (КАФИpp7) облигациялары бойынша 25.000.000 мың теңге сомасына ішінара мерзімінен бұрын қайта сатып алу жүргізілді. Есепті кезеңдегі күнге облигациялардың номиналды құны 75.000.000 мың теңгеге тең.
- 2025 жылғы 27 қарашада Компанияның Директорлар кеңесінің шешімі шеңберінде KZ2C00013969 (КАФИpp11) облигациялары бойынша 50.000.000 мың теңге сомасына толық мерзімінен бұрын қайта сатып алу жүргізілді.
- 2024 жылғы 24 маусымда — KZ2C00003267 (КАФИb4) облигациялары бойынша 4.117.875 мың теңге сомасында, оның ішінде 3 950.000 мың теңге — номиналдық құн, 167.875 мың теңге — купондық сыйақы;
- 2024 жылғы 25 желтоқсанда — KZ2C00006385 (КАФИb9) облигациялары бойынша 21.181.980 мың теңге сомасында, оның ішінде 19.983.000 мың теңге — номиналдық құн, 1.198.980 мың теңге — купондық сыйақы;
- 2024 жылғы 26 желтоқсанда — KZ2C00006781 (КАФИb10) облигациялары бойынша 21.246.667 мың теңге сомасында, оның ішінде 20.000.000 мың теңге — номиналдық құн, 1.246.667 мың теңге — купондық сыйақы;

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компания шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша шектеуші шарттарды орындау талаптарын сақтап отыр.

(Мың теңгемелі)

15. Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек Компанияның кейіннен қаржылық жағдайға берілетін мүлік үшін жеткізушілер алдындағы берешегін қамтиды және келесідей берілген:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Ауыл шаруашылығы техникасы	627.311	505.515
Жабдық	181.864	365.798
Ірі қара мал	899	828
Өзге	337.111	255.105
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	1.147.185	1.127.246

16. Мемлекеттік субсидиялар

	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарға арналған мемлекеттік субсидиялар	50.355.083	43.518.065
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-нан алынған қарыздар бойынша мемлекеттік субсидиялар (13-ескертіне).	–	(2.074.623)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша сыйақының купондық мөлшерлемесін өтеу жөніндегі мемлекеттік субсидиялар	43.482.285	18.542.000
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша мемлекеттік субсидияларды кәдеге жарату	(33.854.153)	(8.603.211)
Бір жыл ішіндегі амортизация	(1.209.068)	(1.027.148)
31 желтоқсанға арналған мемлекеттік субсидиялар	58.774.147	50.355.083

2023 жылы Компания отандық өндірістегі өздігінен жүретін ауыл шаруашылығы техникасын жеңілдікпен лизингке беру бағдарламасын қаржыландыру мақсатында «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ тарапынан төмен пайыздық мөлшерлемен (шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесі жылдық 0,35%) берілген қарыздар нәтижесінде алынған 16.846.775 мың теңге көлеміндегі жеңілдіктерді мемлекеттік субсидия ретінде таныды.

Жеңілдіктер лизинг алушыларға олармен жеңілдікті мөлшерлемелер бойынша қаржы лизингі шарттарын жасасу арқылы берілетін болады. «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-нан алынған қарыздар бойынша субсидиялардың амортизациясы кірістер мен шығыстар және өзге жиынтық кіріс туралы есептегі тиісті пайыздық шығыстарды азайту арқылы танылады.

2024 жылғы қаңтарда Компания қарыз шартының қолданылу мерзімін қысқарту бөлігінде қосымша келісім жасасты, соған байланысты мемлекеттік субсидия мөлшері 2.074.623 мың теңгеге азайды (13-ескертіне).

Ауыл шаруашылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын тауар өндірушілерді қолдау мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі лизинг алушылар үшін сыйақы мөлшерлемесін төмендету мақсатында шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша сыйақының купондық мөлшерлемесін көмекқаржы беру бағдарламасын әзірледі. 2025 жыл ішінде Компания шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны өтеу үшін алынған 43.482.285 мың теңге мөлшеріндегі соманы мемлекеттік субсидия ретінде таныды (2024 жылы: 18.542.000 мың теңге).

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан болатын кірістер пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы есепте тиісті пайыздық шығыстарды азайту жолымен танылады. Субсидияланған шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны есепке алу шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны төлеудің белгіленген кестелеріне сәйкес жүргізіледі. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақының алдын ала төлемі 40.101.840 мың теңгені құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 17.146.000 мың теңге).

(Мың теңгемен)

17. Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу келесі баптардан тұрады:

	2025 жыл	2024 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша	(1.442.916)	(961.592)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу — уақытша айырмалардың туындауы және азаюы.	2.934.934	2.684.844
Корпоративтік табыс салығын үнемдеу	1.492.018	1.723.252

2025 жылы 31 желтоқсан жағдайы бойынша корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер 134.115 мың теңгені құрады (2024 жылы 31 желтоқсанда: 134.115 мың теңге).

Компания үшін корпоративтік табыс салығының мөлшерлемесі 2025 және 2024 жылдары 20,0% деңгейінде болды.

Корпоративтік табыс салығының тиімді мөлшерлемесі заңды корпоративтік табыс салығының мөлшерлемесінен ерекшеленеді. Төменде ресми мөлшерлеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мен Қаржылық есептілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеуді салыстыру берілген:

Тиімді салық мөлшерлемесіне қатысты салыстыру:

	2025 жыл	%	2024 жыл	%
Салық салуға дейінгі пайда	52.371.626	100	18.621.704	100
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемелерге сәйкес есептелген табыс салығы	(10.474.325)	(20.0)	(3.724.341)	(20.0)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша салық салынбайтын пайыздық кіріс	13.384.436	25.6	11.077.675	59.5
Төлем көзінен ұсталған корпоративтік табыс салығы бойынша шығындар	(1.442.916)	(2.8)	(961.592)	(5.2)
Шегерілмейтін кредиттік шығындар	449.290	0.9	(4.548.220)	(24.4)
Өзге шегерілмейтін шығындар	(424.467)	(0.8)	(120.270)	(0.6)
Корпоративтік табыс салығын үнемдеу	1.492.018	2.9	1.723.252	9.3

(Мың теңгемен)

31 желтоқсандағы корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысы мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>Пайда немесе залаал</i>		<i>Пайда немесе залаал</i>		
	<i>Құрамын- 2023 жыл</i>	<i>да танылған</i>	<i>2024 жыл</i>	<i>Құрамын- да танылған</i>	<i>2025 жыл</i>
Шегерілетін уақыт					
айырмашылықтарының салық					
әсері					
Клиенттерге кредиттер	8.536	35.765	44.301	380.308	424.609
Қаржылық жалдау бойынша					
дебиторлық берешек	151.460	411.754	563.214	229.207	792.421
Мемлекеттік субсидиялар	8.703.613	1.367.404	10.071.017	1.683.813	11.754.830
Пайдаланылмайтын демалулар					
бойынша есептелген шығыстар	96.593	8.488	105.081	14.455	119.536
Сот шешімі бойынша танылған					
тұрақсыздық айыбы	331.400	1.425	332.825	97.169	429.994
Негізгі құралдар және					
Бейматериалдық активтер	—	27.615	27.615	27.614	55.229
Корпоративтік табыс салығы					
бойынша кейінге қалдырылған					
активтер	9.291.602	1.852.451	11.144.053	2.432.566	13.576.619
Салық салынатын уақытта					
айырмашылықтардың салықтық					
әсері					
Акционер адындағы берешек	(197.275)	61.499	(135.776)	43.381	(92.395)
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ адындағы					
берешек	(7.554.961)	188.813	(7.366.148)	210.587	(7.155.561)
Шығарылған борыштық бағалы					
қағаздар	(88.548)	66.734	(21.814)	21.814	—
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	(8.574.531)	506.498	(8.068.033)	226.586	(7.841.447)
Негізгі құралдар және					
Бейматериалдық активтер	(8.849)	8.849	—	—	—
Корпоративтік табыс салығы					
бойынша кейінге қалдырылған					
міндеттемелер	(16.424.164)	832.393	(15.591.771)	502.368	(15.089.403)
Корпоративтік табыс салығы					
бойынша кейінге қалдырылған					
таза міндеттеме	(7.132.562)	2.684.844	(4.447.718)	2.934.934	(1.512.784)

Тиімді салық мөлшерлемесіне қатысты салыстыру:

Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер шотына актив пайдаланылуы мүмкін болашақ салық салынатын пайданың қол жетімді болу ықтималдығы бар көлемде ғана танылады. Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер тиісті салықтық жеңілдікті пайдалану ықтималдығы жойылған көлемде азайтылады.

18. Алынған аяғытөлемдер

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 8.207.062 мың теңге сомасындағы алынған аванстар (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 5.131.334 мың теңге) қаржылық жалдау шарттарының талаптары бойынша сатып алынған, бірақ жаға алушыға әлі берілмеген қаржылық жалдауға арналған мүлік үшін клиенттер жасаған алдын ала төлемді, сондай-ақ қаржылық жалдау шарттары бойынша алдын ала төленген төлемдерді білдіреді.

(Мың теңгемен)

19. Басқа активтер мен міндеттемелер

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге активтер мынадай позицияларды қамтиды:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Өзге қаржылық активтер		
Жоғалған лизинг нысандарының құнын өтеу бойынша берешек	72.936	72.936
Өзге дебиторлық берешек	1.031.139	827.532
ККЗ бойынша резерв	1.104.075	900.468
Жиыны өзге қаржылық активтер	(949.475)	(844.792)
	154.600	55.676
Өзге активтер		
Лизинг төлемдері бойынша лизинг алушылардың өтеуіне жататын ҚҚС	1.635.204	1.450.917
Болашақ кезеңдегі шығындар	224.540	232.763
Қызметкерлермен есеп айырысу	1.871	504
	1.861.615	1.684.184
Резерв (22-ескертпе)	(624.539)	(455.693)
Жиыны өзге активтер	1.237.076	1.228.491

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге міндеттемелер мынадай позицияларды қамтиды:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Өзге қаржылық міндеттемелер		
Клиенттерге инвестициялық көмекқаржылар	2.758.668	1.888.444
Сыйақы мөлшерлемесін өтеу бойынша клиенттерге берілетін субсидиялар	2.458.124	1.607.057
Клиенттерге қайтаруға арналған субсидиялар	2.114.906	550.114
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер бойынша ККЗ-ға арналған резерв (21-ескертпе)	148.956	124.770
Өзге қаржылық міндеттемелер	7.480.654	4.170.385
Өзге қаржылық емес міндеттемелер:		
Қызметкерлерге сыйақы беру бойынша есептелген шығындар	598.248	526.429
Міндетті төлемдер бойынша берешек және қызметкерлер алдындағы берешек	65.874	52.072
Корпоративтік табыс салығынан басқа төленуге тиісті салықтар	49.206	44.932
Өзге ағымдағы міндеттемелер	79.751	55.694
Өзге қаржылық емес міндеттемелер:	793.079	679.127
Өзге міндеттемелер	8.273.733	4.849.512

20. Капитал

2025 жыл ішінде Компанияның жарғылық капиталы ұлғайған жоқ.

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына жарияланған және төленген жай акциялардың жалпы саны бір акция үшін 1.000 теңге орналастыру бағасы бойынша 102.837.204 дана құрайды. Бір қарапайым акцияның иесі бір дауысқа ие және дивиденд алуға тең құқылы. Бөлінетін пайда Компанияның қаржылық есептілігінде көрсетілген пайда негізінде анықталады.

Акционердің 2025 жылғы 30 мамырдағы шешіміне сәйкес Компания 2024 жылға 14.241.469 мың теңге немесе бір жай акцияға 138,49 теңге мөлшерінде дивидендтер жариялады. Есепті кезеңде дивидендтер толық көлемде төленді. Акционердің 2024 жылғы 24 мамырдағы шешіміне сәйкес Компания 2023 жылға 13.249.722 мың теңге немесе бір жай акцияға 128,84 теңге мөлшерінде дивидендтер жариялады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дивидендтер толық төленді.

Компанияның ережесіне сәйкес, резервтік капитал болашақ шығындар мен басқа да күтпеген тәуекелдер мен міндеттемелерді қоса алғанда, жалпы тәуекелдер үшін қалыптасады. Резервтік капитал акционердің жалпы жиналыстағы шешімі негізінде бөлінуге жатады. 2025 және 2024 жылдың он екі айында резервтік капитал өзгерген жоқ.

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтік капитал 1.436.184 мың теңгені құрайды.

(Мың теңгемен)

20. Капитал, жалғасы

2025 жылғы 31 желтоқсанда Қазақстан қор биржасының әдіснамасына сәйкес есептелген бір жай акцияның баланстық құны 2.255,14 теңгені (2024: 1.869,98 теңге) құрайды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір акцияның баланстық құнын есептеу:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Активтер	854.538.157	651.454.416
Бейматериалдық активтер	(373.651)	(360.931)
Міндеттемелер	(622.251.848)	(458.790.282)
Таза активтер	231.912.658	192.303.203
Есептеу күніне жай акциялар саны, дана	102.837.204	102.837.204
Акцияның теңгедегі баланстық құны	2.255,14	1.869,98

Төменде акцияға шаққандағы негізгі және таратылған пайданы есептеу үшін пайдаланылатын пайда мен акциялар туралы деректер берілген:

	2025 жыл	2024 жыл
Бір жылдағы таза пайда	53.863.644	20.344.956
31 желтоқсанда аяқталған жылдағы жай акциялардың орташа өлшенген саны	102.837.204	102.837.204
Бір жай акцияға шаққандағы базалық және сұйылтылған пайда (теңгемен)	523,78	197,84

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияда акцияға шаққандағы пайданы азайтатын қаржы құралдары болған жоқ.

21. Шарттық және шартты міндеттемелер**Соттың істі қарауы**

Нарықта өзінің әдеттегі қызметін жүзеге асыру барысында Компания түрлі заңдық талаптарға тап болады. Басшылық сот ісін жүргізу нәтижесінде туындайтын міндеттемелердің түпкілікті сомасы (егер бар болса) Компанияның қаржылық жағдайына немесе болашақ қызметіне елеулі жағымсыз әсер етпейді деп есептейді.

Басшылық Компанияға қарсы қойылуы мүмкін қандай да бір маңызды немесе шешілмеген сот істері немесе ықтимал талаптар туралы білмейді.

Салық салу

Қазақстан Республикасының коммерциялық және, атап айтқанда, салық заңнамасында ережелер бар, олардың түсіндірмесі әртүрлі болуы мүмкін, ал кейбір жағдайларда заңнамаға жанама түрде кері әсер ететін өзгерістер енгізілуі ықтимал. Сонымен қатар, Компания басшылығының заңнама ережелерін түсінуі салық органдарының түсінігінен ерекшеленуі мүмкін, бұл өз кезегінде Компания жүргізген операциялардың салық органдары тарапынан басқаша бағалануына әкеліп, қосымша салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың есептелуіне себеп болуы мүмкін. Компания басшылығы барлық қажетті салық есептеулерінің орындалғанына сенімді, сондықтан есептілікте қандай да бір резервтер танылған жоқ. Салық органдары салық салу деректерін соңғы 5 (бес) жыл ішінде тексере алады.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның шарттық және шартты міндеттемелері келесі тармақтарды қамтыды:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер		
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	6.654.544	6.190.406
ККЗ бойынша резерв шегерілгенге дейінгі кредиттік сипаттағы міндеттемелер	6.654.544	6.190.406
ККЗ бойынша резерв	(148.956)	(124.770)
Жиыны	6.505.588	6.065.636

Шарттарға сәйкес пайдаланылмаған кредиттік желілер бойынша жалпы берешек сомасы болашақтағы ақшалай талаптарды міндетті түрде білдірмейді, өйткені мұндай міндеттемелердің мерзімі өтіп кетуі немесе олар қарыз алушыға қаражат берілмей-ақ күшін жоюы мүмкін.

(Мың теңгемен)

21. Шарттық және шартты міндеттемелер, жалғасы

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін қаржылық жалдау ұсыну міндеттемелері бойынша ККЗ резервтерінің өзгерістері төменде келтірілген. 2025 жылғы 31 желтоқсан және 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компания пайдаланылмаған кредиттік желілерге қатысты он екі айлық күтілетін кредиттік залалдар сомасына тең бағаланған резервті мойындады.

	<i>Пайдаланылмаған кредиттік желілер</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылғы 1 қаңтарға арналған ККЗ резерві	124.950	124.950
Жылдағы ККЗ өзгерістері	(180)	(180)
2024 жылдың 31 желтоқсаны	124.770	124.770
Жылдағы ККЗ өзгерістері	24.186	24.186
2025 жылдың 31 желтоқсаны	148.956	148.956

22. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсанда және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе залал құрамында танылған қаржы құралдары бойынша ККЗ-ға арналған кірістер/(шығыстар) берілген:

	<i>Ескерт.</i>	<i>2025 жыл</i>	<i>2024 жыл</i>
Клиенттерге кредиттер	8	1.495.377	438.142
Ақша қаражаттары және оның баламалары		(776)	(738)
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат		(7)	(22)
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер	21	(24.186)	180
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	9	(5.000.354)	(23.023.052)
Өзге қаржылық активтер		10.339	(155.612)
Жиыны		(3.519.607)	(22.741.102)

Төменде құнсыздануға арналған резервтің және өзге де резервтердің қозғалысы берілген:

	<i>Қорлар</i>	<i>Берілген аванстар</i>	<i>Өзге активтер</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылдың 1 қаңтары	(427.555)	(11.283)	(349.015)	(787.853)
Резервтерді құру	(47.039)	—	(106.678)	(153.717)
Активтерді есептен шығару	77.594	—	—	77.594
2024 жылдың 31 желтоқсаны	(397.000)	(11.283)	(455.693)	(863.976)
Резервтерді құру	(130.760)	—	(172.446)	(303.206)
Активтерді есептен шығару	164.151	—	3.600	167.751
2025 жылдың 31 желтоқсаны	(363.609)	(11.283)	(624.539)	(999.431)

Активтердің құнсыздануына арналған резервтер тиісті активтердің құнынан шегеріледі.

2025 жылы өзге шығыстар құрамында Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 113-бабының 10-тармағына сәйкес уақытша бос бюджет қаражатын орналастырудан алынған сыйақыны республикалық бюджет кірісіне төлеуге байланысты туындаған 1.397.720 мың теңге мөлшеріндегі сома көрсетілген.

23. Өзге табыстар

Өзге кірістер мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>2025 жыл</i>	<i>2024 жыл</i>
Аванстарды қайтару кезіндегі валюта бағамының өзгеруінен түсетін кіріс	928.593	—
Алынған айыппұлдар мен өсімпұлдар	113.248	91.880
Шығыстарды өтеуден түсетін кіріс	2.466	207.597
Басқасы	22.367	166.905
Өзге табыстар	1.066.674	466.382

Компания қаржылық жалдауға арналған жабдықты уақтылы жеткізбегені үшін жеткізушілерден айыппұлдар мен өсімпұлдарды алды. 2025 жылғы өзге кірістер құрамында лизинг нысандарын жеткізушілерге бұрын төленген аванстарды қайтару кезінде туындаған валюта бағамының өзгеруінен түсетін кірістер көрсетілген.

(Мың теңгемен)

24. Қызметкерлер құрамына арналған шығыстар және өзге де операциялық шығыстар

Қызметкерлер құрамына арналған шығыстар және өзге де операциялық шығыстар мынадай позицияларды қамтиды:

	2025 жыл	2024 жыл
Қызметкерлер құрамын ұстауға арналған шығыстар	(4.754.839)	(4.038.049)
Әлеуметтік қамсыздандыру шығындары	(621.678)	(460.404)
Қызметкерлер құрамына шығындар	(5.376.517)	(4.498.453)
НҚ мен МЕА жөндеу және техникалық қызмет көрсету	(735.286)	(472.548)
Аутсорсинг шығындары	(254.103)	(183.337)
Операциялық жалдау шығындары	(199.337)	(173.940)
Табыс салығынан басқа басқа салықтар	(131.998)	(81.959)
Бағдарламалық қамтылым мен өзге де материалдық емес активтердің амортизациясы	(119.802)	(121.196)
Кеңес беру қызметтері/кәсіби қызметтер	(119.718)	(137.018)
Көлік қызметтері	(112.808)	(72.758)
Негізгі құралдардың амортизациясы	(109.971)	(110.478)
Іссапар шығындары	(83.170)	(78.667)
Жарнама және маркетинг қызметтері	(53.665)	(35.677)
Байланыс қызметтері	(49.587)	(42.104)
Материалдар	(44.021)	(41.354)
Ақпараттық қызметтер	(29.645)	(49.201)
Рейтинг қызметтерін тағайындау/бақылау/қолдау шығындары	(22.667)	(17.638)
Қызметкерлерді оқыту	(22.569)	(22.600)
Кеңсе және баспа өнімдері бойынша шығыстар	(20.772)	(17.304)
Қайырымдылық және демсүшілік	(12.000)	(9.912)
Сақтандыру	(11.150)	(10.515)
Директорлар кеңесін ұстауға арналған шығыстар	(9.086)	(9.400)
Басқасы	(238.862)	(220.772)
Басқа операциялық шығындар	(2.380.217)	(1.908.378)

Компанияның ХҚЕС стандарттарына сәйкес дайындалған қаржылық есептілігіне аудит жүргізу бойынша қызметтердің құны 2025 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша және аяқталған жыл үшін қосылған құн салығын (ҚҚС) есептемегенде 103.540 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 103.540 мың теңге). Аталған сомаға сондай-ақ қаржылық есептілікті ағылшын тіліне аударуға жәрдемдесу, пішімдеу және редакциялау бойынша қызметтер де кіреді.

25. Тәуекелдерді басқару**Кіріспе**

Компанияның қызметтеріне тәуекелдер тән. Компания тәуекел лимитін және ішкі бақылаудың өзге параларын белгілеу арқылы тәуекелдерді үнемі анықтау, бағалау және қадағалау барысында басқарады. Тәуекелдерді басқару процесі компанияның тұрақты кірістілігін сақтау үшін өте маңызды және компанияның әрбір жеке қызметкері өз міндеттеріне байланысты тәуекелдерге жауап береді. Компания кредиттік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшырайды, ол өз кезегінде сауда операцияларымен байланысты тәуекелге және сауда смес қызметпен байланысты тәуекелге бөлінеді. Компания сонымен қатар операциялық тәуекелге де ұшырауы мүмкін.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау үдерісі, мысалы, қоршаған ортаның өзгеруі, технология немесе саланың өзгеруі сияқты іс-әрекеттерді жүргізу тәуекелдеріне жатпайды. Мұндай тәуекелдерді компания стратегиялық жоспарлау үдерісінде бақылайды.

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді анықтау және бақылау үшін жалпы Жауапкершілік Директорлар кеңесіне жүктеледі, алайда тәуекелдерді басқаруға және бақылауға жауапты жеке тәуелсіз органдар да бар.

Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы тәсіліне, тәуекелдерді басқару стратегиясы мен қағидаттарын бекітуге жауап береді.

Басқарма

Басқарманың міндеті-компаниядағы тәуекелдерді басқару процесін бақылау.

(Мың теңгемен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы

Кіріспе, жалғасы

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару бөлімшесі тәуелсіз бақылау процесін қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқарумен байланысты рәсімдерді енгізуге және жүргізуге жауапты.

Тәуекелдерді бақылау

Тәуекелдерді бақылау бөлімі компанияның тәуекелдерді басқару саясаты мен тәуекел лимиттерінің сақталуын бақылауға жауапты. Компанияның құрылымына тәуекелдерді тәуелсіз бақылауға, соның ішінде белгіленген лимиттермен салыстырғанда тәуекелге ұшыраған позициялардың мөлшерін бақылауға, сондай-ақ жаңа өнімдер мен құрылымдық мәмілелердің тәуекелін бағалауға жауап беретін компания кеңесіне тікелей бағынатын жеке бөлім кіреді. Бұл бөлімше тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы есептілік жүйесінде толық ақпарат жинауды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ, тәуекелдерді бақылау мақсатында компания филиалдарында тәуекел-менеджерлер қарастырылған.

Компанияның Қазынашылығы

Компанияның қазынашылығы компанияның активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымды басқаруға жауапты. Қазынашылық сонымен қатар өтімділік тәуекелі мен компанияны қаржыландыру тәуекеліне жауап береді.

Ішкі аудит

Ішкі аудит қызметінің қызметі Компанияның Директорлар кеңесіне рәсімдердің жеткіліктілігіне де, компанияның осы рәсімдерді орындауына да жыл сайынғы аудит жүргізуге негізделген тәуелсіз, объективті және бейтарап ақпарат беру болып табылады. Аудит бөлімі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және өз қорытындылары мен ұсынымдарын тікелей Директорлар кеңесіне ұсынады.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпаратты беру жүйелері

Компанияның тәуекелдері әдеттегі қызмет барысында күтілетін шығынды да, статистикалық модельдер негізінде ең үлкен нақты шығындарды бағалауды білдіретін күтпеген шығындарды да көрсететін әдісті қолдана отырып бағаланады. Модельдер өткен тәжірибелерден алынған және экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген ықтималдық мәндерін пайдаланады. Компания сондай-ақ екіталай деп саналатын оқиғалар орын алған жағдайда орын алатын «ең нашар сценарийлерді» модельдейді.

Тәуекелдерді бақылау және бақылау негізінен компания белгілеген лимиттерге негізделеді. Мұндай лимиттер Компания жұмыс істейтін қызметті жүргізу стратегиясы мен нарықтық жағдайларды, сондай-ақ компанияның қабылдауға дайын тәуекел деңгейін көрсетеді, бұл ретте жекелеген салаларға ерекше назар аударылады. Сонымен қатар, Компания тәуекелдер мен операциялардың барлық түрлері бойынша жиынтық позицияға қатысты тәуекелдерді көтерудің жалпы қабілетін бақылайды және бағалайды.

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді талдау, бақылау және ерте анықтау мақсатында зерттеледі және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Директорлар кеңесіне, Компания Басқармасына, кредиттік Комитетке, бөлімше басшыларына ұсынылады. Бұл ақпарат кредиттік тәуекелдің жиынтық мөлшерінің көрсеткішін, болжамды кредиттік көрсеткіштерді, белгіленген тәуекел лимиттерінен ерекшеліктерді, тәуекелді ескере отырып құнын, өтімділік көрсеткіштерін, пайыздық тәуекел көрсеткіштерін, тәуекел деңгейіндегі өзгерістерді қамтиды.

Компанияның барлық деңгейлері үшін әр түрлі тәуекелдер туралы есептер жасалады, олар компанияның барлық бөлімшелеріне кең, қажетті және өзекті ақпаратқа қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Басқарма мен Компанияның өзге де қызметкерлерінің кеңестері үнемі өткізіліп тұрады, онда белгіленген лимиттерді ұстап тұру талқыланады, тәуекел, инвестициялар, өтімділік, сондай-ақ тәуекел деңгейіндегі өзгерістер ескеріле отырып құны талданады.

Тәуекелді азайту

Тәуекелдерді басқару шеңберінде Компания пайыздық мөлшерлемелердің, айырбас бағамдарының, акциялар бағасының өзгеру тәуекелінің, кредиттік тәуекелдің, сондай-ақ болжанатын мәмілелер бойынша позициялардың өзгеруінен туындайтын позицияларды басқару үшін туындыларды және басқа да құралдарды пайдаланады.

Компания кредиттік тәуекелді азайту үшін кепілдікті белсенді қолданады.

(Мың теңгемен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы**Кредиттік тәуекел**

Кредиттік тәуекел – бұл компанияның клиенттері немесе контрагенттері өздерінің келісімшарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан пығынға ұшырау қаупі. Компания кредиттік тәуекелді компанияның жекелеген контрагенттер, географиялық немесе салалық тәуекел шоғырлануы бойынша қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу және белгіленген тәуекел лимиттерінің сақталуын бақылау арқылы басқарады.

Компания контрагенттердің кредиттік қабілеттілігіндегі ықтимал өзгерістерді, соның ішінде кепілдік мөлшерін мерзімді қайта қарауды ерте анықтауды қамтамасыз ету үшін кредиттік сапаны тексеру рәсімін әзірледі. Контрагенттік лимиттер әр контрагентке кредиттік тәуекелді тағайындайтын кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесін қолдану арқылы анықталады. Кредиттік тәуекел үнемі қайта қаралады. Кредиттік сапаны тексеру рәсімі компанияға ықтимал пығындардың мөлшерін тәуекелдер бойынша бағалауға және қажетті шараларды қабылдауға мүмкіндік береді.

Компанияның кредиттік тәуекелінің ең жоғары деңгейі, әдетте, қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық активтердің баланстық құнында көрініс табады. Есепті күнгі жағдай бойынша баланстық кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны	2024 жылдың 31 желтоқсаны
Активтер		
Ақша қаражаттары және оның баламалары	96.909.561	53.631.090
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	2.434.231	2.433.970
Клиенттерге кредиттер	7.698.850	7.556.690
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	665.162.545	550.252.407
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алды ала төлеу	40.101.840	17.146.000
Өзге қаржылық активтер	154.600	55.676
Кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейінің жиыны	812.461.627	631.075.833

Туынды қаржы құралдары

Туынды қаржылық құралдармен байланысты кредиттік тәуекел кез келген уақыт сәтінде қаржылық жағдай туралы есепте танылған оң әділ құны бар туынды құралдармен шектеледі.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелерге байланысты тәуекелдер

Компания өз клиенттеріне кепілдіктер алу мүмкіндігін ұсынады, олар бойынша компания клиенттердің атынан төлемдер жүргізу қажеттілігі туындауы мүмкін. Клиенттер аккредитив беру шарттарына сәйкес компанияның осындай төлемдерін өтейді. Көрсетілген шарттар бойынша Компания кредиттер бойынша тәуекелдерге ұқсас және тәуекелдерді бақылаудың бірдей рәсімдері мен саясаты арқылы төмендетілетін тәуекелдерді көтереді.

Есептік күнгі жағдай бойынша танылмаған шарттық міндеттемелерге қатысты кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері туралы толығырақ ақпарат 20-ескертпеде берілген.

Құныздандыру бағалау

Компания тиімді пайыздық мөлшерлемелері немесе оның шамамен мәнін пайдалана отырып дисконтталатын күтілетін қолма-қол ақшаның жетіспеушілігін бағалау үшін ықтималдықпен өлшенген бірнеше сценарийлер негізінде ККЗ есептейді. Қолма-қол ақшаның жетіспеушілігі – бұл келісімшартқа сәйкес ұйымға тиесілі ақша ағындары мен ұйым алуды күткен ақша ағындарының арасындағы айырмашылық.

ККЗ есептеу механикасы төменде сипатталған, ал негізгі элементтер келесідей:

Дефолт ықтималдығы (PD);	Дефолт ықтималдығы – берілген уақыт аралығында дефолттың пайда болу ықтималдығының болжамды бағасы. Дефолт қарастырылып отырған кезең ішінде белгілі бір уақытта ғана орын алуы мүмкін, егер активті тану тоқтатылмаған болса және ол әлі де портфельдің бөлігі болып табылады.
Дефолт қаупі бар шама (EAD)	Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама шартта көзделген борыштың негізгі сомасын және пайыздарды төлеуді немесе өзге де тәсілмен берілген қарыздарды өтсуді күтуді және төлемдерді кешіктіру нәтижесінде есептелген пайыздарды қоса алғанда, есепті күннен кейін осы шаманың күтілетін өзгерістерін ескере отырып, болашақта қандай да бір күнге дефолтқа ұшыраған шаманың есептік бағасын білдіреді.
Дефолт кезіндегі пығындар деңгейі (LGD)	Дефолт кезіндегі пығын деңгейі белгілі бір уақытта дефолт орын алған жағдайда туындайтын пығынның есептік бағасы болып табылады. Бұл көрсеткіш шартта көзделген ақша ағындары мен кредитор алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырма, оның ішінде қамтамасыз етуді іске асыру нәтижесінде негізге алына отырып есептеледі. Әдетте EAD-ге қатысты пайызбен көрсетіледі.

(Мәңгі төңгелен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы**Кредиттік тәуекел, жалғасы***Құнсыздануды бағалау, жалғасы*

ККЗ бойынша бағалау резерві активтің әрекет ету мерзімі ішінде туындауы күтілетін кредиттік залалдар негізінде есептеледі (барлық мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар немесе Ока барлық мерзім үшін), егер бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы орын алса, әйтпесе бағалау резерві 12 айлық күтілетін кредиттік залалға тең сомада есептеледі (12 айлық ККЗ). 12 айлық ККЗ – бұл есепті күннен кейін 12 ай ішінде мүмкін болатын қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын ККЗ болып табылатын бүкіл мерзімдегі ККЗ бөлігі. Барлық мерзім үшін ККЗ және 12 айлық ККЗ қаржы құралдарының базалық портфелінің сипатына байланысты жеке негізде немесе топтық негізде есептеледі.

Компания қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолт орын алу тәуекелінің өзгерістерін есепке алу жолымен бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы болған-болмағаны туралы әрбір есепті кезеңнің соңында бағалауды жүзеге асыру саясатын әзірледі. Жоғарыда сипатталған үдеріс негізінде Компания қаржылық активтерді келесі топтарға біріктіреді:

- 1-кезең: Актив бастапқы танылған кезде Компания Бағалау резервін 12 айлық ККЗ-ға тең сомада таниды. 1-кезеңге несиелер, қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек және басқа кредиттік желілер де кіреді, олар бойынша кредиттік тәуекел 2-кезеңнен ауыстырылғанға дейін төмендеді.
- 2-кезең: Егер актив бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өскен болса, Компания Бағалау резервін бүкіл мерзімдегі ОК-ға тең сомада таниды. 2-кезеңге несиелер, қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек және басқа кредиттік желілер де кіреді, олар бойынша кредиттік тәуекел 3-кезеңнен ауыстырылғанға дейін төмендеді.
- 3-кезең: Кредиттік құнсызданған активтер. Компания Бағалау резервін бүкіл мерзім ішінде көзіне тең сомада таниды.
- СҚКҚ: Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (СҚКҚ) активтер - бұл бастапқы тану кезінде кредиттік құнсыздану болған қаржылық активтер. СҚКҚ-ны бастапқы тану кезінде активтер әділ құн бойынша бағаланады, содан кейін кредиттік тәуекелге түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып есептелген пайыздық табыс танылады. ККЗ астындағы бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар сомасының кейіннен өзгеруі орын алған көлемде ғана танылады немесе тануды тоқтатады.

ККЗ бағалау кезінде Компания үш сценарийді қарастырады: негізгі, оптимистік, пессимистік. Олардың әрқайсысы үшін PD, EAD және LGD көрсеткіштері белгіленеді. ККЗ анықтау модельдерінде Компания бастапқы экономикалық деректер ретінде болжамды ақпараттың кең спектрін пайдаланады. Құнсызданудан болған залалдар және оларды өтеу ескеріледі және олар туралы ақпарат қаржы активтерінің жалпы баланстық құнын түзету ретінде көрсетілетін түрлендіруден түскен пайдадан немесе залалдан бөлек ұсынылады. Жыл қорытындысы бойынша Компания портфельді сегменттеуді өзгерту және шарттар саны негізінде ауысу матрицаларын құру бөлігінде провизияларды есептеу әдіснамасына өзгерістер енгізді.

Дефолт пен қалпына келтіруді анықтау

Компания қаржы құралы бойынша дефолт орын алды деп есептейді, сондықтан қарыз алушы шартта көзделген төлемдерді 90 күнге кешіктірген кез келген жағдайда ККЗ есептеу мақсаттары үшін оны 3-кезеңге (кредиттік-құнсызданған активтер) жатқызады. Қазынашылық және банкаралық операциялар жағдайында Компания дефолт орын алды деп санайды және егер операциялық күн жабылған кезде жекелеген келісімдерде көрсетілген қажетті күндізгі төлемдер жасалмаса, оны жою бойынша жедел шаралар қолданады. Бағалы қағаздар, депозиттер, ағымдағы шоттардағы қаражат бойынша күтілетін кредиттік залалды есептеу Fitch Ratings, Moody's InvestorsService, S&P GlobalRatings халықаралық рейтингтік агенттіктері беретін сыртқы кредиттік рейтингтер негізінде жүзеге асырылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резерв мөлшерін анықтау кезінде басшылық мынадай болжамдар жасады:

- 1-кезеңге жатқызылған қазынашылық активтер бойынша PD деңгейі контрагенттің рейтингіне байланысты 0,1%-0,93%-ды құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 0,1%-0,97%).

*(Мың теңгемен)***25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы****Кредиттік тәуекел, жалғасы***Дефолт пен қалпына келтіруді анықтау, жалғасы*

Клиент бойынша дефолттың болуын сапалы бағалау шеңберінде Компания төлемнің екіталай екенін көрсететін бірқатар оқиғаларды қарастырады. Мұндай оқиғалар орын алған жағдайда, Компания мұндай оқиғаның дефолтқа әкелетінін және активтерді ККЗ есептеу мақсаттары үшін 3-кезеңге жатқызу керек пе, әлде 2-кезең қолайлы ма, соны мұқият талдайды. Мұндай оқиғаларға мыналар жатады:

- Компанияда қарыз алушыға (қоса қарыз алушыға) елеулі материалдық зиян келтірген немесе оның қызметін жалғастыруына мүмкіндік бермейтін форс-мажорлық немесе өзге де мән-жайлар туралы ақпараттың болуы, оның ішінде қызмет түрлеріне лицензиядан айыру/тоқтата тұру туралы ақпарат, сондай-ақ қарыз алушының (қоса қарыз алушының) еңбекпен қамтылмауы немесе коммерциялық қызметінің болмауы туралы ақпарат.
- банкроттықтың немесе қайта ұйымдастырудың жоғары ықтималдығы, сондай-ақ қарыз алушының (қоса қарыз алушының) қаржылық жағдайын нашарлатуы мүмкін сот талқылауларына қатысуы туралы негізделген және расталған ақпарат. Бұл ақпарат ретінде компания келесі оқиғаларды қарастырады:
 - жеке тұлғаның қарыз алушының (қоса қарыз алушының) қайтыс болуы туралы ақпараттың болуы;
 - кросс-дефолт 60 күнтізбелік күнді қоса алғанда (компанияда ақпарат болған жағдайда);
 - қарыз алушының сыртқы кредиттік рейтингін Standard&Poor's, Moody's Investors Service және Fitch рейтингтік агенттіктері берген СС және одан төмен рейтингтерге дейін төмендету;
 - қаржылық қиындықтардың нәтижесінде осы қаржы активі үшін белсенді нарықтың жойылуы.

Қазынашылық және банкаралық қатынастар

Қазынашылық және банкаралық қатынастарға қаржылық қызмет көрсету ұйымдары, банктер, брокер-дилерлер сияқты контрагенттермен қатынастар жатады. Мұндай қатынастарды бағалау үшін қаржы департаменті мен компанияның тәуекелдерді басқару департаменті қаржылық есептілік сияқты жалпыға қол жетімді ақпаратты және сыртқы рейтингтер сияқты басқа сыртқы көздерден алынған мәліметтерді талдайды.

Дефолт кезінде шығындардың деңгейі

Кредиттік тәуекелді бағалау LGD бағалаудың стандартты моделіне негізделген, нәтижесінде белгілі бір LGD деңгейлері белгіленеді. LGD деңгейлерінің деректері еад-тің күтілетін көрсеткішін ұсталған кепілдікті сату нәтижесінде қалпына келтіріледі немесе жүзеге асырылады деп күтілетін сомалармен салыстырғанда ескеріледі. Компания өзінің кредиттік өнімдерін болашақ ақша ағындарын бағалауға сәйкес келетін кредиттік тәуекелдің негізгі сипаттамаларына негізделген біртекті топтарға біріктіреді. Ол үшін өткен кезеңдердің шығындары туралы ақпарат пайдаланылады және мәмілелерге тән сипаттамалардың кең ауқымы (мысалы, қамтамасыз ету түрлері), сондай-ақ қарыз алушының сипаттамалары қарастырылады.

Қажет болған жағдайда, бойынша LGD деңгейін анықтау үшін ХКЕС (IFRS) 9 қаржы құралдарының әрбір тобы үшін жаңа деректер мен болжамды экономикалық сценарийлер пайдаланылады. Болжалды ақпаратты бағалау кезінде күтілетін нәтижелер бірнеше сценарийлерге негізделеді. Негізгі бастапқы деректердің мысалдары кепіл құнының өзгеруін және төлем мәртебесін қамтиды.

LGD деңгейлері 1, 2 және 3 кезеңдегі және СҚКҚ активтерінің барлық сыныптары үшін бағаланады. Мұндай LGD деңгейлерінің бастапқы деректері бағаланады және мүмкіндігінше соңғы қалпына келтірулерді ескере отырып, тарихи деректерге негізделген тестілеу арқылы түзетіледі. Қажет болған жағдайда мұндай деректер әрбір экономикалық сценарий үшін айқындалады.

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Компания ұдайы барлық активтерді тексереді, оларға қатысты ККЗ есептеледі. Белгілі бір қаржы құралы немесе құралдар портфелі бойынша (яғни, 12 айлық ККЗ немесе бүкіл мерзімге есептелген ККЗ мөлшерінде) құнсыздануға арналған бағаланған резервті қандай мөлшерде қалыптастыру қажет екенін анықтау үшін Компания бастапқы тану сәтінен бастап аталған құрал немесе портфель бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі өскен-өспегенін талдайды. Компания кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуінің келесі белгілерін анықтаған кезде бастапқы танылғаннан бері қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел айтарлықтай өсті деп санайды:

- 30 (отыз) күнтізбелік күн немесе одан да көп мерзімге келіктіру;

*(Мың теңгемен)***25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы****Кредиттік тәуекел, жалғасы***Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі, жалғасы*

- Компанияда Қарыз алушының (Қоса Қарыз алушының) негізгі қарыз және/немесе сыйақы бойынша берешегінің өтелмегені туралы, басқа кредиттік ұйымдарда берілген кредиттер мен Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты, тиісінше, 31 күннен 60 күнге дейін және 90 күнтізбелік күнді қоса алғанда мерзімге кешіктірілген берешек жөнінде ақпараттың болуы (егер мұндай ақпарат Компанияда бар болса);
- Қайта құрылымдау және/немесе ұзарту сәтінен бастап 12 айдан астам, бірақ 24 айды қоса алғандағы мерзім өткен активтер, есепті күндегі кешіктірілуі жоқ немесе берілген кредиттер үшін 60 күннен, ал Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек үшін 90 күннен аспайтын кешіктірілуі бар активтер;
- Қайта құрылымдау және/немесе ұзарту сәтінен бастап 24 айдан астам уақыт өткен, және есепті күндегі кешіктірілуі 30 күннен асатын, бірақ берілген кредиттер үшін 60 күннен, ал Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек үшін 90 күннен аспайтын активтер;
- қарыз алушының сыртқы кредиттік рейтингінің нақты немесе күтілетін (негізделген және расталатын ақпарат негізінде) төмендеуі;
- ЕДБ ұсынған кепілдіктің сапасының айтарлықтай өзгеруі, атап айтқанда, ЕДБ рейтингісінің 2 және одан да көп пунктке төмендеуі, бұл қазынашылық активтерге қолданылатын тәсілге сәйкес кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюына алып келеді (кепілдік болған жағдайда);
- Қаржылық жағдайдың нашарлауы.

Компания актив бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғанын көрсету үшін қосымша сапалық әдісті де қолданады, мысалы, клиентті/активті проблемалық тізімге ауыстыру немесе кредиттік оқиғаға байланысты қайта құрылымдау. Кейбір жағдайларда Компания жоғарыда «Дефолтты айқындау» бөлімінде келтірілген оқиғаларды дефолт емес, кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюының көрсеткіші ретінде қарастыруы мүмкін. Кредиттік рейтинг деңгейлерінің өзгеруіне қарамастан, шартта көзделген төлемдер 30 күннен астам мерзімге кешіктірілсе, бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы орын алған деп есептеледі.

Біртекті активтер тобы бойынша топтық негізде ККЗ бағалау жағдайында Компания бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғанын бағалау үшін дәл сол қағидаттарды қолданады.

Ақпа қаражаттары мен олардың баламаларына, сондай-ақ кредиттік ұйымдардағы қаражаттарға қатысты Компания, егер эмитенттің кредиттік рейтингі бастапқы тану сәтінен бастап 2 және одан да көп пунктке төмендеген болса, нақты кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция бойынша кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғайды деп есептейді.

Болжамдық ақпарат және бірнеше экономикалық сценарийлер

ККЗ есептеу модельдерінде Компания бастапқы экономикалық деректер ретінде кең ауқымды болжамдық ақпаратты пайдаланады, мысалы:

- ауыл шаруашылығы өнімдерінің өндіруші бағалары индексі;
- астық бағалары;
- мал шаруашылығының жалпы өнімі физикалық көлемінің индексі;
- теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбас бағамы;
- өсімдік шаруашылығының жалпы өнімі физикалық көлемінің индексі.

ККЗ есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы деректер мен модельдер қаржылық есептілік ұсыну күніне қарай нарықтың барлық сипаттамаларын әрдайым дәл бейнелей бермейді. Осыны ескеру үшін, кейде сапалық түзетулер немесе уақытша түзетулер ретінде жекелеген ықпалдар енгізіледі, егер мұндай айырмашылықтар елеулі болса.

Болжамдық ақпарат алу үшін Компания сыртқы дереккөздерді (сыртқы рейтингтік агенттіктер, мемлекеттік органдар, халықаралық қаржы институттары сияқты) пайдаланады. Компания бірнеше сценарийге жатқызылатын салмақтық коэффициенттерді айқындайды.

(Мың теңгемен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы**Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару**

Өтімділік тәуекелі – бұл Компанияның төлем бойынша өз міндеттемелерін әдеттегі не күтпеген жағдайда өтеу мерзімі жеткен кезде орындай алмауының тәуекелі. Осы тәуекелді шектеу мақсатында Компания басшылығы қаржыландырудың әртүрлі көздеріне қолжетімділікті қамтамасыз етті. Басшылық өтімділік пен келешектегі ақшалай ағым және өтімділікті күнделікті мониторингілеуді ескере отырып, активтерді басқарады. Бұл үдеріске күтілетін ақша ағымын бағалау және қажетті болса қосымша қаржы алу үшін қолдану мүмкіндігі бар жоғары сапалы қамтудың болуы кіреді.

Төмендегі кестеде 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компанияның қаржылық міндеттемелері бойынша негізгі қарызды және сыйақыны/купонды қамтитын төлемдер қалдық өтеу мерзімдері бойынша ұсынылған. Бұл деректер шарттық, дисконтталмаған өтеу міндеттемелеріне негізделген. Бірінші талап ету бойынша өтелуге тиіс міндеттемелер өтеу туралы талап ету мүмкін болатын ең ерте күні жасалған ретінде қарастырылады. Алайда, Компания көптеген кредиторлардан төлемдерді ең ерте мерзімде талап етпейді деп күтуде.

		3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса	Жиыны
2025 жылдың 31 желтоқсаны	3 айдан аз				
Акционер алдындағы берешек	1.100.611	2.585.829	5.963.381	1.239.778	10.889.599
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	255.000	255.000	2.040.000	54.743.000	57.293.000
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	—	175.000	700.000	51.291.932	52.166.932
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	15.878.438	61.575.500	648.757.250	114.687.500	840.898.688
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	17.234.049	64.591.329	657.460.631	221.962.210	961.248.219

		3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса	Жиыны
2024 жылдың 31 желтоқсаны	3 айдан аз				
Акционер алдындағы берешек	1.180.086	4.873.101	8.935.140	1.954.459	16.942.786
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	255.000	255.000	2.040.000	55.253.000	57.803.000
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	195.689	6.869.266	700.000	51.466.932	59.231.887
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	18.361.250	54.494.722	337.153.750	186.100.000	596.109.722
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	19.992.025	66.492.089	348.828.890	294.774.391	730.087.395

Төмендегі кестеде компанияның шарттық және шартты міндеттемелерінің шарттық мерзімі көрсетілген. Кредиттер беру бойынша барлық орындалмаған міндеттемелер клиент оны орындауды талап ете алатын ең ерте күнді қамтитын уақытша кезеңге енгізіледі.

	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса	Жиыны
2025 жыл	6.654.544	—	—	6.654.544
2024 жыл	6.190.406	—	—	6.190.406

Компания барлық шарттық немесе шартты міндеттемелерді олардың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін орындау талап етілмейді деп күтеді.

Компанияның өз міндеттемелерін орындау қабілеті оның белгілі бір уақыт аралығында активтердің баламалы сомасын жүзеге асыру қабілетіне байланысты.

Компания Акционерден және «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ-нан қомақты қаражат алды. Басшылық жақын болашақта компанияны қаржыландыру көлемі бұрынғы деңгейде сақталады және осы қаражатты беру қажеттілігі туындаған жағдайда Компания алдын ала хабарлама алады және қажетті төлемдерді жүзеге асыру үшін өзінің өтімді активтерін сата алады деп санайды.

(Мың теңгемен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы**Нарықтық тәуекел**

Нарықтық тәуекел — бұл қаржылық құралдар бойынша әділетті құн немесе болашақ ақша ағындары нарықтық параметрлердің, мысалы, пайыздық мөлшерлемелердің, валюта бағамдарының және меншікті капитал құралдарының бағаларының өзгеруі нәтижесінде ауытқуы мүмкін деген тәуекел. Нарықтық тәуекел сауда-саттыққа жатпайтын портфель бойынша сезімталдық талдауы негізінде басқарылады және бақыланады. Валюта позицияларын қоспағанда, Компанияда нарықтық тәуекелдің елеулі шоғырлануы жоқ.

Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі

Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісі болашақ ақша ағындарына немесе қаржылық құралдардың әділетті құнына әсер ету ықтималдығы нәтижесінде туындайды. Компанияның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер тұрақты болып табылады.

Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі тәуекелі, қолда бар немесе болжамды өтеу мерзімі бар активтердің көлемі ұқсас өтеу мерзімі бар қолда бар немесе болжамды міндеттемелердің көлемінен үлкен немесе кіші болған жағдайларда туындайды.

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруін мониторингтеу арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты қысқаша ақпарат мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны						
	Сұраныс бойынша және 3 айдан аз	3-6 ай	6-12 ай	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жастан жоғары	Пайызсыз	Жиыны
Активтер							
Ақша қаражаттары және оның баламалары	87.251.481	—	—	—	—	9.658.080	96.909.561
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	—	—	2.434.231	—	—	—	2.434.231
Клиенттерге кредиттер	3.384.471	81.610	1.640.907	1.906.737	685.125	—	7.698.850
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	63.372.282	22.086.622	69.154.344	369.494.992	141.054.305	—	665.162.545
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	—	—	—	—	—	40.101.840	40.101.840
Өзге қаржылық активтер	—	—	—	—	—	154.600	154.600
Барлығы қаржылық активтер	154.008.234	22.168.232	73.229.482	371.401.729	141.739.430	49.914.520	812.461.627
Міндеттемелер							
Акционер адынаағы берешек	1.015.522	—	2.042.634	4.148.700	955.722	—	8.162.578
«Бөйтерей» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	198.333	—	—	—	14.222.198	—	14.420.531
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	—	—	52.260	—	10.792.775	—	10.845.035
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13.365.046	17.825.072	—	379.745.024	99.973.651	—	510.908.793
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	—	—	—	—	—	1.147.185	1.147.185
Өзге қаржылық міндеттемелер	—	—	—	—	—	7.480.654	7.480.654
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	14.578.901	17.825.072	2.094.894	383.893.724	125.944.346	8.627.839	552.964.776
Таза позиция	139.429.333	4.343.160	71.134.588	(12.491.995)	15.795.084	41.286.681	259.496.851

(Мың теңгемен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы

Нарық тәуекелі, жалғасы

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдау, жалғасы

2024 жылдың 31 желтоқсаны							
Талап етілгенге дейін және 3 айдан аз	3-6 ай	6-12 ай	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жастан жоғары	Пайызсыз	Жиыны	
Активтер							
Ақша қаражаттары және оның баламалары	53.630.207	—	—	—	—	883	53.631.090
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	—	—	2.433.970	—	—	—	2.433.970
Клиенттерге кредиттер	3.254.165	85.219	2.545.141	1.479.714	192.451	—	7.556.690
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	54.378.536	16.255.046	60.526.151	290.685.851	128.406.823	—	550.252.407
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	—	—	—	—	—	9.938.789	9.938.789
Өзге қаржылық активтер	—	—	—	—	—	55.676	55.676
Барлығы қаржылық активтер	111.262.908	16.340.265	65.505.262	292.165.565	128.599.274	9.995.348	623.868.622
Міндеттемелер							
Акционер адындағы берешек	1.073.982	991.906	3.011.455	6.443.663	1.428.390	—	12.949.396
«Бөйтерек» ҰИХ» АҚ адындағы берешек	198.333	—	—	—	13.169.262	—	13.367.595
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	76.138	6.471.914	52.118	—	9.583.707	—	16.183.877
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	8.705.671	25.566.002	—	163.914.279	144.985.358	—	343.171.310
Жеткізушілер адындағы кредиторлық берешек	—	—	—	—	—	1.127.246	1.127.246
Өзге қаржылық міндеттемелер	—	—	—	—	—	4.170.385	4.170.385
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	10.054.124	33.029.822	3.063.573	170.357.942	169.166.717	5.297.631	390.969.809
Таза позиция	101.208.784	(16.689.557)	62.441.689	121.807.623	(40.567.443)	4.697.717	232.898.813

Төмендегі кестеде 2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның пайыздық активтері мен міндеттемелері және оларға сәйкес келетін орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері көрсетілген. Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеуге шамамен кірістілікті көрсетеді.

	2025 жылдың 31 желтоқсаны		2024 жылдың 31 желтоқсаны	
	Баланстық құн мың теңге	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі	Баланстық құн мың теңге	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі
Пайыздық активтер				
Ақша қаражаттары және оның баламалары				
- теңгемен	96.909.549	15,60%	53.120.771	13,86%
- доллармен	12	0,13%	527.436	2,75%
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат				
- доллармен	2.434.231	3,39%	2.433.970	2,52%
Клиенттерге кредиттер				
- теңгемен	7.698.850	11,93%	7.556.690	11,83%
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек				
- теңгемен	665.162.545	13,33%	550.252.407	15,78%
Пайыздық міндеттемелер				
Акционер адындағы берешек				
- теңгемен	8.162.578	12,49%	12.949.396	11,79%
«Бөйтерек» ҰИХ» АҚ адындағы берешек				
- теңгемен	14.420.532	11,98%	13.367.595	11,98%
Кредиттік ұйымдардың қаражаты				
- теңгемен	10.845.035	14,44%	16.183.877	13,95%
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгемен	510.908.793	16,25%	343.171.310	15,09%

(Мың теңгемен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы**Нарық тәуекелі, жалғасы****Ақша ағындарының сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруіне сезімталдығын талдау**

2025 жылғы 31 желтоқсан және 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компанияның лайыздық активтер мен міндеттемелерге қатысты позицияларына және табыстылық қисықтарының 100 базистік пунктке параллель түрде төмендеуі немесе өсуі негізінде жасалған жеңілдетілген сценарийге сәйкес, жыл ішіндегі таза пайдасы мен меншікті капиталының нарықтық сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімталдық талдауы төменде келтірілген:

	2025 жыл		2024 жыл	
	Пайда	Меншікті капитал	Пайда	Меншікті капитал
100 базистік тармаққа параллель ұлғайту	(1.706.781)	(1.706.781)	(1.114.733)	(1.114.733)
100 базистік тармаққа параллель азайту	1.706.781	1.706.781	1.114.733	1.114.733

Валютаалық тәуекел

Валютаалық тәуекел – бұл валюта бағамының өзгеруі салдарынан қаржылық құрал құнының ауытқу тәуекелі. Басқарма ҚРҰБ ұсынымдары негізінде шетел валютасындағы позициялар бойынша лимиттер белгіледі. Жайғасымадар күнделікті қадағаланып тұрады.

Келесі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы көрсетілген:

	2025 жылдың 31 желтоқсаны			
	Теңге	АҚШ доллары	Еуро	Жиыны
Активтер				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	96.909.549	12	—	96.909.561
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	—	2.434.231	—	2.434.231
Клиенттерге кредиттер	7.698.850	—	—	7.698.850
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	665.162.545	—	—	665.162.545
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	40.101.840	—	—	40.101.840
Өзге қаржылық активтер	134.552	8.922	11.126	154.600
Активтер жиыны	810.007.336	2.443.165	11.126	812.461.627
Міндеттемелер				
Акционер алдындағы берешек	8.162.578	—	—	8.162.578
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	14.420.531	—	—	14.420.531
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	10.845.035	—	—	10.845.035
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	510.908.793	—	—	510.908.793
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	535.038	473.008	139.139	1.147.185
Өзге қаржылық міндеттемелер	7.480.654	—	—	7.480.654
Міндеттемелер жиыны	552.352.629	473.008	139.139	552.964.776
Таза позиция	257.654.707	1.970.157	(128.013)	259.496.851

(Мың теңгемен)

25. Тәуекелдерді басқару, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

	2024 жылдың 31 желтоқсаны			
	Теңге	АҚШ доллары	Еуро	Жиыны
Активтер				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	53.103.654	527.436	—	53.631.090
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	—	2.433.970	—	2.433.970
Клиенттерге кредиттер	7.556.690	—	—	7.556.690
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	550.252.407	—	—	550.252.407
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	17.146.000	—	—	17.146.000
Өзге қаржылық активтер	33.835	6.720	15.121	55.676
Активтер жиыны	628.092.586	2.968.126	15.121	631.075.833
Міндеттемелер				
Акционер алдындағы берешек	12.949.396	—	—	12.949.396
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	13.367.595	—	—	13.367.595
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	16.183.877	—	—	16.183.877
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	350.378.521	—	—	350.378.521
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	803.814	166.556	156.876	1.127.246
Өзге қаржылық міндеттемелер	4.170.385	—	—	4.170.385
Міндеттемелер жиыны	397.853.588	166.556	156.876	398.177.020
Таза позиция	230.238.998	2.801.570	(141.755)	232.898.813

Төмендегі кестеде 31 желтоқсан жағдайы бойынша Компанияның саудаға жатпайтын монетарлық активтері мен міндеттемелері, сондай-ақ болжамды ақша ағындары бойынша елеулі позицияларға не валюталар көрсетілген. Жүргізілген талдау теңгеге қатысты валюта бағамдарының ықтимал өзгеруінің пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы есепке әсерін есептеуден тұрады (әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуы салдарынан). Капиталға әсері пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы есепке әсерінен өзгешеленбейді. Барлық өзге параметрлер тұрақты мәндер ретінде алынған. Кестедегі теріс сомалар пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы есептегі немесе капиталдағы ықтимал таза азаюды, ал оң сомалар ықтимал таза ұлаюды көрсетеді.

Валюта	Валюта бағамының өзгеруі %	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері	Валюта бағамының өзгеруі %	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері
	2025 жыл	2025 жыл	2024 жыл	2024 жыл
АҚШ доллары	-10%	(157.613)	-10%	(224.126)
АҚШ доллары	10%	157.613	10%	224.126
Еуро	-20%	20.482	-20%	22.681
Еуро	20%	(20.482)	20%	(22.681)

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел — бұл жүйелік сәтсіздікке, қызметкерлер құрамының қателіктеріне, алаяқтыққа немесе сыртқы оқиғаларға байланысты туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі жұмысын тоқтатқан кезде Операциялық тәуекелдер беделге нұқсан келтіруі, құқықтық салдары болуы немесе қаржылық шығындарға әкелуі мүмкін. Компания барлық операциялық тәуекелдер жойылады деп мәлімдей алмайды, алайда бақылау жүйесінің көмегімен, сондай-ақ ықтимал тәуекелдерді қадағалау және оларға тиісті түрде әрекет ету арқылы Компания мұндай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттемелерді тиімді бөлуді, қолжеткізу құқықтарын, бекіту және салыстыру рәсімдерін, қызметкерлерді оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда бағалау рәсімдерін қарастырады.

(Мың теңгемен)

26. Әділ құнын бағалау**Әділ құн иерархиясы**

Компания бағалау моделіне байланысты қаржы құралдарының әділ құнын анықтау және ол туралы ақпаратты ашудың келесі иерархиясын қолданады:

- 1-деңгей: бірдей активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтардағы баға ұсыныстары (түзетілмеген).
- 2-деңгей: есептілікте көрсетілген әділ құн сомасына елеулі әсер ететін барлық бастапқы деректер нарықта байқалатын ақпаратқа тікелей немесе жанама негізделетін бағалау модельдері.
- 3-деңгей: әділетті құн сомасына елеулі әсер ететін, есептілікте көрсетілетін мәндерді бағалау үшін пайдаланылатын бастапқы деректер нарықта бақыланбайтын ақпаратқа негізделетін бағалау модельдері.

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша әділетті құнды айқындау көздері иерархиясының деңгейлері бойынша қаржылық құралдарға жүргізілген талдау ұсынылған:

	<i>Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау</i>			<i>Жиыны</i>
	<i>Белсенді нарықтардағы баға ұсыныстары (1 деңгей)</i>	<i>Елеулі бақыланатын бастапқы деректер (2 деңгей)</i>	<i>Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер (3 деңгей)</i>	
2025 жылдың 31 желтоқсаны				
Әділ құны ашылатын активтер				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	—	96.909.561	—	96.909.561
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	—	2.434.231	—	2.434.231
Клиенттерге кредиттер	—	3.713.791	2.110.414	5.824.205
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	—	485.175.019	54.495.669	539.670.688
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	—	40.101.840	—	40.101.840
Өзге қаржылық активтер	—	154.600	—	154.600
Әділ құны ашылатын қаржы активтерінің жиыны	—	628.489.042	56.606.083	685.095.125
Әділ құны ашылатын қаржылық міндеттемелер				
Акционер алдындағы берешек	—	7.532.354	—	7.532.354
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	—	9.059.737	—	9.059.737
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	—	8.453.723	—	8.453.723
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	—	496.487.660	—	496.487.660
Кредиторлық берешек	—	1.147.185	—	1.147.185
Өзге қаржылық міндеттемелер	—	7.480.654	—	7.480.654
Әділ құны ашылатын қаржылық міндеттемелердің жиынтығы	—	530.161.313	—	530.161.313

(Мың теңгемен)

26. Әділ құнын бағалау, жалғасы**Әділ құн сатылы иерархиясы, жалғасы**

Келесі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн көздерінің иерархиясы деңгейлері бөлінісінде әділ құн бойынша жылдық қаржылық есептілікте ұсынылған қаржы құралдарына талдау ұсынылған:

	<i>Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау</i>			<i>Жиыны</i>
	<i>Белсенді нарықтардағы баға ұсыныстары (1 деңгей)</i>	<i>Елеулі бақыланатын бастапқы деректер (2 деңгей)</i>	<i>Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер (3 деңгей)</i>	
2024 жылдың 31 желтоқсаны				
Әділ құны ашылатын активтер				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	—	53.631.090	—	53.631.090
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	—	2.433.970	—	2.433.970
Клиенттерге кредиттер	—	384.101	3.425.866	3.809.967
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	—	378.664.318	95.265.418	473.929.736
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	—	17.146.000	—	17.146.000
Өзге қаржылық активтер	—	55.676	—	55.676
Әділ құны ашылатын қаржы активтерінің жиыны	—	452.315.155	98.691.284	551.006.439
Әділ құны ашылатын қаржылық міндеттемелер				
Акционер алдындағы берешек	—	12.845.525	—	12.845.525
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	—	11.941.548	—	11.941.548
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	—	17.737.426	—	17.737.426
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	—	360.724.426	—	360.724.426
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	—	1.127.246	—	1.127.246
Өзге қаржылық міндеттемелер	—	4.170.385	—	4.170.385
Әділ құны ашылатын қаржылық міндеттемелердің жиынтығы	—	408.546.556	—	408.546.556

Төменде қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмейтін Компанияның қаржы құралдарының сыныптары бөлінісінде баланстық құны мен әділ құнын салыстыру берілген. Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құнының мәндері көрсетілмеген.

	<i>2025 жылдың 31 желтоқсаны</i>		<i>2024 жылдың 31 желтоқсаны</i>	
	<i>Баланстық құны</i>	<i>Әділ құн</i>	<i>Баланстық құны</i>	<i>Әділ құн</i>
Қаржылық активтер				
Ақша қаражаттары және оның баламалары	96.909.561	96.909.561	53.631.090	53.631.090
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	2.434.231	2.434.231	2.433.970	2.433.970
Клиенттерге кредиттер	7.698.850	5.824.205	7.556.690	3.809.967
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	665.162.545	539.670.688	550.252.407	473.929.736
Борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	40.101.840	40.101.840	17.146.000	17.146.000
Өзге қаржылық активтер	154.600	154.600	55.676	55.676
	812.461.627	685.095.125	631.075.833	551.006.439
Қаржылық міндеттемелер				
Акционер алдындағы берешек	8.162.578	7.532.354	12.949.396	12.845.525
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	14.420.531	9.059.737	13.367.595	11.941.548
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	10.845.035	8.453.723	16.183.877	17.737.426
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	510.908.793	496.487.660	350.378.521	360.724.426
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	1.147.185	1.147.185	1.127.246	1.127.246
Өзге қаржылық міндеттемелер	7.480.654	7.480.654	4.170.385	4.170.385
	552.964.776	530.161.313	398.177.020	408.546.556

(Мың теңгемен)

26. Әділ құнын бағалау, жалғасы

Бағалау және қабылдау әдістері

Төменде қаржылық есептілікте әділ құны бойынша көрсетілетін активтер мен міндеттемелердің, сондай-ақ қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша бағаланбайтын, бірақ әділ құны ашып көрсетілетін баптардың әділ құны анықталған үлгілер мен болжамдар сипатталған.

Әділ құны олардың баланстық құнына тең болатын активтер

Өтімді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың әділ құны шамамен алғанда баланстық құнына тең деуге рұқсат беріледі. Бұл рұқсат талап етілгенге дейінгі салымдарға және белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Тұрақты мөлшерлеме және өзгермелі мөлшерлеме қаржы құралдары

Белгіленбеген қаржы құралдары жағдайында ұқсас шарттары мен кредиттік тәуекелі бар қаржы құралдары үшін өтеуге дейінгі қалған уақыт кезеңін ескере отырып, ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі қолданылады.

Әділ құны қаржылық есептілікте ашылатын активтер бойынша болашақ ақша ағындары ҚРҰБ жариялайтын статистика негізінде өтеу мерзімі ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Бұл тәсіл клиенттерге несиелердің әділ құнын және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекті анықтауда қолданылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық мөлшерлеменің орташа мәні 22,42% құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 22,26%).

Қаржылық есептілікте әділ құны ашылатын міндеттемелер бойынша болашақ ақша ағындары өтеу мерзімі мен кредиттік рейтингі ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконтталады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнды бағалау үшін пайдаланылатын нарықтық мөлшерлемелер теңгемен номиналданған қарыздар мен шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша жылдық 16,99%-дан 17,52%-ға дейін (2024 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 12,77%-дан 13,08%-ға дейін) құрады.

Болашақ ақша ағындары негізгі борыш сомасына шартта көзделген пайыздық мөлшерлеме бойынша есептелген негізгі борышты және пайыздарды өтеуді қамтиды.

27. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау

Төмендегі кестелерде активтер мен міндеттемелер оларды өтеудің күтілетін мерзімдері тұрғысынан берілген. Компанияның өтеу жөніндегі шарттық дисконтталмаған міндеттемелері туралы ақпарат «тәуекелдерді басқару» 24-ескертпесінде ашылған.

(Мың теңгемен)

27. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау, жалғасы

2025 жылдың 31 желтоқсаны													
Талап етілгенге дейін	Кемінде 1 ай	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса	Өтеу мерзімі жоқ	Мерзімі өткен	Барлығы					
Активтер													
Ақша Қаражаттары және оның баламалары	25.171.381	53.826.245	17.911.935	-	-	-	-	96.909.561					
Кредиттік ұйымдарындағы қаражат	-	-	2.434.231	-	-	-	-	2.434.231					
Клиенттерге кредиттер	-	5.501	163.364	1.906.737	685.125	-	3.215.606	7.698.850					
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	-	7.076.817	39.591.449	369.494.992	141.054.305	-	16.704.016	665.162.545					
Қорлар	-	-	-	-	-	4.760.024	-	4.760.024					
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	-	-	-	134.115	-	-	-	134.115					
Негізгі құралдар	-	-	-	-	-	925.323	-	925.323					
Бейматериалдық активтер	-	-	-	-	-	373.651	-	373.651					
Қосылған құн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар	-	247.954	1.015.191	2.830.672	6.182.945	-	-	10.276.762					
Берілген ақытөлемдер	-	-	-	252.782	24.116.797	-	-	24.369.579					
Шығарылған борыштық бағамы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алатын ала төлеу	-	5.392.188	-	34.002.249	707.403	-	-	40.101.840					
Өзге активтер	-	-	-	381.011	-	-	1.010.665	1.391.676					
Барлық активтер	25.171.381	66.548.705	58.681.939	132.998.543	402.408.874	141.739.430	20.930.287	854.538.157					
Міндеттемелер													
Акционер алаңдағы берешек	-	38.615	976.907	2.042.634	4.148.700	955.722	-	8.162.578					
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алаңындағы берешек	-	-	198.333	-	-	14.222.198	-	14.420.531					
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	-	-	-	52.260	-	10.792.775	-	10.845.035					
Шығарылған борыштық бағамы қағаздар	-	11.632.935	1.732.411	17.825.072	379.745.024	99.973.651	-	510.908.793					
Жеткізушілер алаңындағы кредиторлық берешек	-	183.127	820.009	144.049	-	-	-	1.147.185					
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалайрылған міндеттемелер	-	-	-	-	1.512.784	-	-	1.512.784					
Алынған ақытөлемдер	-	-	-	8.207.062	-	-	-	8.207.062					
Мемлекеттік субсидиялар	-	3.552.116	7.097.569	10.300.917	7.850.514	29.973.031	-	58.774.147					
Өзге міндеттемелер	-	2.841.651	215.291	5.216.791	-	-	-	8.273.733					
Міндеттемелер барлығы	-	18.248.444	11.040.220	43.788.785	391.744.238	157.430.161	-	622.251.848					
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза позиция	25.171.381	48.300.261	47.641.719	89.209.758	10.664.636	(15.690.731)	20.930.287	232.286.309					

(Мәлім тексерілген)

27. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау, жалғасы

	Талап етілетінге дейін	2024 жылдың 31 желтоқсаны					Өтеу мерзімі жоқ	Мерзімі өткен	Барлығы
		Қемінде 1 ай	3 айға дейін	1 айдан 3 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса			
Активтер									
Ақша қаражаттары және оның баламалары	21,182,776	23,442,864	9,005,450	—	—	—	—	—	53,631,090
Кредиттік Ұйымдарындағы Қаражат	—	—	2,433,970	—	—	—	—	—	2,433,970
Клиенттерге кредиттер	—	6,386	318,279	2,630,360	1,479,714	192,451	—	2,929,500	7,536,690
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	—	5,144,122	32,601,045	76,781,197	290,685,851	128,406,823	—	16,633,369	550,252,407
Қорлар	—	—	—	—	—	—	2,984,702	—	2,984,702
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	—	—	—	134,115	—	—	—	—	134,115
Негізгі құралдар	—	—	—	—	—	—	861,659	—	861,659
Бейматериалдық активтер	—	—	—	—	—	—	360,931	—	360,931
Қосылған құн салығы және өтеу салығынан өзге де салықтар	—	197,893	950,608	2,630,508	7,025,316	—	—	—	10,804,325
Берілген ағымдағы активтер	—	—	—	442	4,003,918	—	—	—	4,004,360
Шығарылған борыштық бағамы Қағаздар бойынша кuponның сыйақыны алаын ала төлеу	—	—	—	—	—	—	—	—	9,938,789
Өзге активтер	—	—	4,635,500	5,303,289	—	—	—	1,050,901	1,284,167
Барлық активтер	21,182,776	28,791,265	47,510,882	90,147,147	303,194,799	128,599,274	4,207,292	20,613,770	644,247,205
Міндеттемелер									
Акционер алынады берешек	—	76,485	997,497	4,003,361	6,443,663	1,428,390	—	—	12,949,396
«Бөйтерек» ҰИХ» АҚ алынады берешек	—	—	198,333	—	—	13,169,262	—	—	13,367,595
Кредиттік Ұйымдардың Қаражаты	—	34,740	41,398	6,524,032	—	9,583,707	—	—	16,183,877
Шығарылған борыштық бағамы Қағаздар	—	6,973,560	1,732,111	25,566,002	163,914,279	144,985,358	—	—	343,171,310
Жетекшілер алынады кредиторлық берешек	—	—	749,742	377,504	—	—	—	—	1,127,246
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған міндеттемелер	—	—	—	—	—	4,447,718	—	—	4,447,718
Алынған ағымдағы активтер	—	—	—	5,131,334	—	—	—	—	5,131,334
Мемлекеттік субсидиялар	—	96,141	4,822,024	6,229,883	6,859,872	32,347,163	—	—	50,355,083
Өзге міндеттемелер	—	1,177,324	176,788	3,495,400	—	—	—	—	4,849,512
Міндеттемелер барлығы	—	8,358,250	8,717,893	51,327,516	177,217,814	205,961,598	—	—	451,583,071
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза позиция	21,182,776	20,433,015	38,792,989	38,819,631	125,976,985	(77,362,324)	4,207,292	20,613,770	192,664,134

(Мың теңгемен)

28. Байланысты тараптармен операциялар

«Байланысты тараптар туралы ақпаратты анық көрсету» 24 ХҚЕС (IAS) сәйкес байланысты тараптар – бұл біреуі екінші тараптың операциялық және қаржылық шешімдерін бақылауға немесе оған елеулі деңгейде әсер ету мүмкіндігіне ие болатын тараптар. Тараптардың байланыстылығы жөніндегі мәселені шешкен кезде тараптардың заңдық нысаны ғана емес, олардың өзара қатынастарының мазмұны да ескеріледі.

Өзара байланысты тараптар өзара байланысы жоқ тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелерге қатысуы мүмкін. Мұндай мәмілелердің бағалары мен шарттары өзара байланысы жоқ тараптар арасындағы мәмілелердің бағалары мен шарттарынан ерекшеленуі мүмкін.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік басқару жөніндегі мемлекеттік комитеті арқылы Компанияның қызметін бақылайды.

Қазақстан Республикасы мемлекеттік агенттіктер және басқа ұйымдар арқылы көптеген кәсіпорындарды тікелей немесе жанама түрде бақылайды және оларға елеулі әсер етеді (бірілесіп алғанда — «мемлекетпен байланысты кәсіпорындар»). Компания осындай кәсіпорындармен кредит тарту және ақша қаражаттарын орналастыру сияқты банк операцияларын жүзеге асырады.

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша өзара байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар көрсетілген:

	Топтық ұйымдар			Мемлекеттік кәсіпорындармен операциялар
Акционер	«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаттары және олардың баламалары (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 17,05%-17,3%)	—	—	—	47.349.974
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	—	—	—	134.115
Қосылған құн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар	—	—	—	10.276.762
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	—	40.101.840	—	—
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Акционер алдындағы берешек (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 5%—13%)	8.162.578	—	—	—
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек (номиналды пайыздық мөлшерлемесі: 1,02%)	—	14.420.531	—	—
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 11,5%-19,25%)	6.035.113	347.598.704	19.932.094	81.146.884
Кредиттік ұйымдардың қаражаты (номиналды пайыздық мөлшерлемесі: 0,35%)	—	—	10.845.035	—
Мемлекеттік субсидиялар	—	—	—	58.774.147
Басқа міндеттемелер (клиенттер бойынша көмекқаржылар)	—	—	—	7.331.698
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған міндеттемелер	—	—	—	1.512.784

(Мың теңгемен)

28. Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша өзара байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар көрсетілген:

АКТИВТЕР	Акциянер	«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	Тоштық	Мемлекеттік
			ұйымдар «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	кәсіпорындар- мен жасалатын операциялар
Ақша қаражаттары және олардың баламалары (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 1,5%-15%)	—	—	—	12.789.274
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	—	—	—	134.115
Қосылған құн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар	—	—	—	10.804.325
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық сыйақыны алдын ала төлеу	—	17.146.000	—	—
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Акциянер алдындағы берешек (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 5%–13%)	12.949.396	—	—	—
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек (номиналды пайыздық мөлшерлеме: 1,02%)	—	13.367.595	—	—
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 8,50%-19,25%)	—	234.368.997	5.202.304	78.044.718
Кредиттік ұйымдардың қаражаты (номиналды пайыздық мөлшерлеме: 0,35%)	—	—	9.635.824	—
Мемлекеттік субсидиялар	—	—	—	50.355.083
Басқа міндеттемелер (клиенттер бойынша көмекқаржылар)	—	—	—	4.045.615
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған міндеттемелер	—	—	—	4.447.718

Төменде 2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жымен байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығындардың баптары келтірілген:

	Акциянер	«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	Топ	Мемлекеттік
			ұйымдары «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	кәсіпорындар- мен операциялар
Пайыздық табыстар	—	—	—	6.241.365
Пайыздық шығындар	(1.302.981)	(47.687.379)	(2.263.526)	(11.036.219)
Кредиттік залалдар бойынша (шығыстар)/кірістер.	—	—	—	(778)
Мемлекеттік көмекқаржылар бойынша кірістер	—	—	—	35.063.221
Корпоративтік табыс салығын үнемдеу	—	—	—	1.492.018

(Мың теңгемен)

28. Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

Төменде 2024 жылдың 31 желтоқсанында айқталған жылмен байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығындардың баптары келтірілген:

	Акционер	«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	Топ	Мемлекеттік кәсіпорындар- мен операциялар
			ұйымдары «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	
Пайыздық табыстар	—	—	503.531	5.097.482
Пайыздық шығындар	(1.763.806)	(24.032.775)	(1.800.099)	(13.601.533)
Кредиттік шығындар бойынша кірістер/(шығыстар)	—	—	217	(191)
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза шығындар	—	—	(29.201)	—
Мемлекеттік көмекқаржылар бойынша кірістер	—	—	—	9.630.359
Корпоративтік табыс салығын үнемдеу	—	—	—	1.723.252

Акционерден, «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ-нан және ортақ бақылаудағы компаниядан тартылған кредиттердің шарттары туралы ақпарат тиісінше 11, 12, 13-ескертпелерде берілген. Мемлекеттік кәсіпорындармен операциялар құрамында сондай-ақ «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ тобына кіретін ұйымдармен «Кері РЕПО» операциялары бойынша Компания шығарған борыштық бағалы қағаздарды сатып алу мәмілелері көрсетілген. Мұндай мәмілелерде орталық контрагент ретінде «Қазақстан қор биржасы» АҚ әрекет ететіндіктен, осы операциялар және мәмілелер бойынша салық мемлекеттік кәсіпорындармен операциялар ретінде көрсетілген.

Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы келесі баптарды қамтиды:

	2025 жыл	2024 жыл
Еңбекақы және өзге қысқамерзімді төлемдер	236.673	194.024
Директорлар кеңесі мүшелеріне төленетін сыйақы	8.003	7.598
Әлеуметтік қамсыздандыруға арналған салықтар мен аударымдар	30.090	21.165
Негізгі басқарушы қызметкерлер құрамына төленетін сыйақының жалпы сомасы	274.766	227.787

29. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер

	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Кредиттік ұйымдардың қаражаты	Акционер алдындағы берешек	«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алдындағы берешек	Қаржылық қызмет бойынша міндеттемелер- дің жиыны
2024 жылғы 1 қаңтардағы					
баланстық құн	210.268.288	34.080.723	17.640.752	12.423.531	274.413.294
Түсімдер	175.000.000	—	—	—	175.000.000
Өтеу	(43.933.000)	(20.479.200)	(4.933.964)	—	(69.346.164)
Ақпалай емес операциялар	875.073	3.148.896	314.019	944.064	5.282.052
Жарияланған дивидендтер	—	—	13.249.722	—	13.249.722
Төленген дивидендтер	—	—	(13.249.722)	—	(13.249.722)
Басқасы	8.168.160	(566.542)	(71.411)	—	7.530.207
2024 жылғы 31 желтоқсандағы					
баланстық құн	350.378.521	16.183.877	12.949.396	13.367.595	392.879.389
Түсімдер	246.000.000	—	—	—	246.000.000
Өтеу	(100.000.000)	(6.479.200)	(4.933.964)	—	(111.413.164)
Ақпалай емес операциялар	(70.453)	1.216.355	220.835	1.052.936	2.419.673
Жарияланған дивидендтер	—	—	14.241.469	—	14.241.469
Төленген дивидендтер	—	—	(14.241.469)	—	(14.241.469)
Басқасы	14.600.725	(75.997)	(73.689)	—	14.451.039
2025 жылғы 31 желтоқсандағы					
баланстық құн	510.908.793	10.845.035	8.162.578	14.420.531	544.336.937

(Мың теңгемен)

«Ақшалай емес операциялар» бабы есепті кезең ішінде шығарылған борыштық бағалы қағаздар, өзге де қарыз қаражаттары, сондай-ақ Акционер мен «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ-нан алынған қарыздар бойынша дисконттың өзгеруін, сондай-ақ алғытөлемдерді өзара есепке алуы қамтиды.

«Басқа» бабы шығарылған борыштық бағалы қағаздар, өзге де қарыз қаражаттары және Акционер мен «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ-нан алынған қарыздар бойынша есептелген, бірақ әлі төленбеген сыйақылардың әсерін қамтиды. Компания төленген сыйақыларды операциялық қызметтен түсетін ақша ағындары ретінде жіктейді.

30. Капиталдың жеткіліктілігі

Компания өз қызметіне тиесілі тәуекелдерден сақтану мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді түрде басқарады. Компания капиталдың жеткіліктілігін ҚРҰБ мен 1988 жылғы Базель келісінде компанияның қызметін қадағалауды жүзеге асыру кезінде белгіленген коэффициенттерді, басқа әдістермен қатар, пайдалана отырып бақылайды.

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания капиталға қатысты заңнамада белгіленген барлық сыртқы талаптарды толық орындады.

Компания үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты капиталға қатысты сыртқы талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және қызметті жүзеге асыру және Акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті жоғары кредиттік рейтинг пен капиталдың жеткіліктілік нормативтерін сақтау болып табылады.

ҚРҰБ банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын компаниялардан 6,0% мөлшерінде 1 деңгейдегі капиталдың жеткіліктілік коэффициентін және активтердің 6,0% мөлшерінде 2 деңгейдегі капиталдың жеткіліктілік коэффициентін және тәуекелді ескере отырып мөлшерленген активтердің 12,0% мөлшерінде капиталдың жеткіліктілігінің жалпы коэффициентін сақтауды талап етеді. 31 желтоқсанда Компания капиталының жеткіліктілік коэффициенті осы негізде келесідей болды:

	2025 ЖЫЛ	2024 ЖЫЛ
Бірінші деңгейдегі капитал	178.405.950	172.293.741
Екінші деңгейдегі капитал	53.863.644	20.344.956
Капитал жиыны	232.269.594	192.638.697
Активтер жиыны	854.538.157	651.454.416
Тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер және шартты және ықтимал міндеттемелер	806.956.321	637.377.632
Операциялық тәуекел	42.271.661	32.382.987
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1) кемінде 6,0%	20,88%	26,45%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2) кемінде 6,0%	22,11%	27,03%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-3) кемінде 12,0%	27,67%	29,07%

1988 жылғы Базель келісімі бойынша капиталдың жеткіліктілік нормативі

31 желтоқсанда нарықтық тәуекелді Қосуға қатысты кейінгі түзетулерді ескере отырып, 1988 жылғы Базель келісімінің ережелеріне сәйкес есептелген Компания капиталының жеткіліктілік нормативі:

	2025 ЖЫЛ	2024 ЖЫЛ
Бірінші деңгейдегі капитал	178.405.950	172.293.741
Екінші деңгейдегі капитал	53.863.644	20.344.956
Капитал жиыны	232.269.594	192.638.697
Тәуекел ескерілген өлшенген активтер	803.573.996	634.593.528
1-деңгейдегі капиталдың жеткіліктілік нормативі	22,20%	27,15%
Капитал жеткіліктілігінің жалпы нормативі	20,88%	26,45%

(Мың теңгемен)

31. Сегменттік есеп беру

Компанияның қызметі жоғары дәрежеде біріктірілген болып табылады және «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) 8 мақсаттары үшін бірыңғай операциялық сегментті білдіреді. Компанияның активтері Қазақстан Республикасында шоғырланған және Компания Қазақстан Республикасында қызметті жүзеге асырудан пайда алады. Компанияның операциялық шешімдер қабылдауға жауапты тұлғасы Басқарма Төрағасы болып табылады, ол компания бойынша жалпы ақпаратты алады және талдайды.

32. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Компанияның Жалғыз акционерінің 2026 жылғы 30 қаңтардағы шешімімен Компанияның Директорлар кеңесінің құрамына мынадай өзгерістер енгізілді: Директорлар кеңесінің мүшесі Қ.Қ. Сапулатов шығарылды, Директорлар кеңесінің мүшесі Е.Е. Оспанов сайланды. Енгізілген өзгерістерді ескере отырып, Компанияның Директорлар кеңесі алты адамнан тұрады.

2026 жылғы 5 ақпанда Компания номиналды құны 50.000.000 мың теңге болатын, өтеу мерзімі 2029 жылғы 5 ақпанға дейінгі KZ2C00017093 (KAF1b19) купондық облигацияларын орналастырды. Борыштық бағалы қағаздар лизинг алушылардың отандық өндірістің және/немесе құрастырудың ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуға арналған өтінімдерін қаржыландыру қажеттілігін жабу үшін шығарылды.

2026 жылғы 1 қаңтардан бастап салықтық әкімшілендіруді ауқымды қарапайымдандыруды қарастыратын жаңа Салық кодексі күшіне енді; маңызды өзгерістер корпоративтік және жеке табыс салықтарынан бастап, инвестицияларды ынталандыру мен салықтық жүктемені қайта бөлуге дейінгі барлық негізгі бағыттарды қамтыды.

Лизинг берушілерге салық салуға қатысты салық салынатын табысты азайту бөлігінде корпоративтік табыс салығы бойынша жеңілдіктер өзгерді. Жаңа Салық кодексіне сәйкес, лизинг берушілердің салық салынатын табысты тұрақсыздық айыбын (айышпұлды, өсімпұлды) қоспағанда, лизинг парты бойынша сыйақы сомасының елу пайызы мөлшеріндегі сомаға, бірақ есепті салық кезеңі үшін салық салынатын табыс сомасының елу пайызынан аспайтын мөлшерде азайтуға құқығы бар (бұрын – жүз пайыз мөлшеріндегі сомаға).

Бұл өзгеріс Компанияның салықтық жүктемесіне әсер етеді, себебі төленуге тиісті корпоративтік табыс салығының мөлшері ұлғаяды. Компания әлі де көрсетілген өзгерістің ықтимал әсерін бағалау үдерісінде.